

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

SADe palvelu- ja hanke- selvitys 2009

3/2010

Hallinnon kehittäminen

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
PL 28 (Snellmaninkatu 1 A) 00023 VALTIONEUVOSTO
Puhelin 09 16001 (vaihde)
Internet: www.vm.fi
Taitto: Taina Ståhl

Helsinki 2010

Kuvailulehti

Julkaisija ja julkaisu-aika	Valtiovarainministeriö, joulukuu 2009	
Tekijät	Olavi Kõngäs ja Juhani Koivunen, Netum Oy. Työtä on ohjannut neuvotteleva virkamies Marjukka Saarijärvi valtiovarainministeriöstä.	
Julkaisun nimi	SADe palvelu- ja hankeselvitys 2009	
Julkaisun osat/ muut tuotetut versiot	Julkaisu on saatavissa Internetistä osoitteesta www.vm.fi/julkaisut	
Asiasanat	sähköinen asiointi, sähköiset palvelut, hankkeet, julkinen hallinto	
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtiovarainministeriön julkaisuja 3/2010	
Julkaisun myynti/jakaja	Valtiovarainministeriö, julkaisutiimi, s-posti: vm-julkaisutiimi@vm.fi	
ISBN 978-952-251-020-4 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	Sivuja 68	Kieli Suomi
	Hinta	

Tiivistelmä

Reportin tavoitteena on tuoda valtiovarainministeriön käynnistämälle Sähköisen asioinnin ja demokratian vauhdittamisohjelman (SADe) toteutukselle ajan tasalla oleva kuva julkisen hallinnon tuottamista sähköisistä palveluista ja niiden kehittämishankkeista. Selvitys perustuu 282 Internet-palvelun analysointiin lokakuussa 2009. Lisäksi on koottu tiedot 42 kehittämishankkeesta. Vastaavanlaiset tarkastelut on tehty vuonna 2006 ja 2008. Tarkastelun viitekehys koostuu ulottuvuuksista palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus, verkottuminen eli kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö palvelujen tuottamisessa, sähköisen kanavan käyttö ja merkitys ja neljäntenä ulottuvuutena palvelutuotannon kehitysaste.

Verrattuna 2008 tilanteeseen voidaan todeta, että yleispalvelujen (tunnistamispalvelut, lomake.fi) käyttö palvelujen tuottamisessa on lisääntynyt. Verkkomaksamisen käyttö julkisen sektorin palveluissa on kuitenkin edelleen vähäistä, vaikka on paljon palveluja, joissa maksamista tarvitaan. Palvelujen interaktiivisuus ja kanavien määrä on vähitellen kasvanut. Yleistyneitä ominaisuuksia ovat mm. omien tietojen tarkastaminen ja sähköpostilla saatavat ilmoitukset.

Käytetyimpiä julkisen sektorin palveluja ovat työhallinnon palvelut, säätiedot, pääkaupunkiseudun reittiopas ja yliopistojen verkkopalvelut opiskeluun ja viestintään. Myös suurten kaupunkien verkkopalvelut ovat varsin käytettyjä. Yrityksille suunnatut sähköiset palvelut ovat varsin kattavia ja käytettyjä. Kansaneläkelaitos ja verohallinto ovat kehittäneet kansalaisille suunnattuja palveluja ja niiden käyttö kasvaa. Monet julkiset organisaatiot eivät aktiivisesti tuo esille sähköisiä palveluja kotisivuillaan. Myös toteutuksissa on hajanaisuutta ja moniin palveluihin on edelleen erikseen rekisteröidyttävä.

Presentationsblad

Utgivare och datum	Finansministeriet, december 2009	
Författare	Olavi Kõngäs och Juhani Koivunen, Netum Oy. Arbetet har styrts av konsultativ tjänsteman Marjukka Saarijärvi från finansministeriet.	
Publikationens titel	SADe service- och projektutredning 2009	
Publikationens andra versioner	Publikationen finns på finska på Internet-address www.vm.fi/julkaisut	
Nyckelord	-	
Publikationsserie och nummer	Finansministeriet publikationer 3/2010	
Beställningar/distribution	Finansministeriets publikationsteam, e-post: vm-julkaisutiimi@vm.fi	
ISBN 978-952-251-020-4 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	Sidor 68	Språk Finska
	Pris	

Sammandrag

Målet med rapporten är att stödja genomförandet av programmet för påskyndande av elektronisk ärendehantering och demokrati (SADe) som finansministeriet inlett, genom att skapa en uppdaterad bild av den offentliga förvaltningens elektroniska tjänster och projekten för att utveckla dem. Utredningen baserar sig på analyseringen av 282 Internettjänster i oktober 2009. Dessutom har man insamlat uppgifter från 42 utvecklingsprojekt. Motsvarande granskningar har gjorts 2006 och 2008. Granskningens referensram består av dimensionerna servicens interaktivitet och servicekanalernas mångsidighet, nätverksbildning, dvs. partnerskap och användning av gemensamma tjänster vid tjänsteproduktionen, användningen och betydelsen av elektroniska kanaler, och som fjärde dimension serviceproduktionens utvecklingsgrad.

Jämfört med läget år 2008 kan man konstatera att användningen av gemensamma tjänster vid serviceproduktionen (identifieringstjänster, lomake.fi) har ökat. Webbetalning förekommer fortfarande sällan i samband med den offentliga förvaltningens tjänster, även om flera tjänster är avgiftsbelagda. Tjänsternas interaktivitet och antalet kanaler har så småningom ökat. Granskningen av egna uppgifter och meddelanden som förmedlas via e-post har till exempel blivit vanligare.

Arbetsförvaltningens tjänster, väderleksservicen, huvudstadsregionens färdguide och universitetens webbtjänster i fråga om studerandet och kommunikationen hör till de populäraste offentliga tjänsterna. De stora städernas webbtjänster används också flitigt. Den elektroniska servicen som erbjuds företagen är också tämligen täckande och den utnyttjas ofta. Folkpensionsanstalten och skatteförvaltningen har utvecklat tjänster åt medborgarna och de används i allt större omfattning. Många offentliga organisationer för inte aktivt fram sina elektroniska tjänster på sina webbplatser. Förverkligandet är också oenhetligt, och många tjänster kräver fortfarande registrering.

Description page

Publisher and date	Ministry of Finance, December 2009	
Author(s)	Mr Olavi Kõngäs and Mr Juhani Koivunen, Netum Oy. The work was steered by Ms Marjukka Saarijärvi, Senior Adviser at the Ministry of Finance.	
Title of publication	SADe Services and Project Report 2009	
Parts of publication/ other versions released	The publication is available in Finnish at www.vm.fi	
Keywords	-	
Publication series and number	Ministry of Finance publications 3/2010	
Distribution and sale	Ministry of Finance, publications team, e-mail: vm-julkaisutimi@vm.fi	
ISBN 978-952-251-020-4 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	No. of pages 68	Language Finnish
	Price	
<p>Abstract</p> <p>The purpose of the report is to provide an update on the implementation of the eServices and eDemocracy project (SADe) launched by the Ministry of Finance, which is related to eServices in public administration and their development plans. The study analysed 282 web-based services in October 2009. It includes data on 42 development projects. Similar studies were made in 2006 and 2008. The frame of reference in the study comprises the following: firstly, how interactive the services are and how versatile the service channels are; secondly, the rate of networking, in other words partnerships and use of joint services in service provision; thirdly, the use and relevance of electronic channels and fourthly, how advanced the service provision is.</p> <p>It can be observed that, relative to 2008, the use of joint services (e.g. identification services, lomake.fi) in the provision of services has increased. The use of e-payment in public sector services is still minimal, however, even though there are many services that require payment. The degree of interactivity and the number of channels in services has grown gradually. Features in common include for instance the verification of personal details and notifications supplied by e-mail.</p> <p>The most frequently used eServices in the public sector include services offered by the labour administration, weather forecasts, route guides in metropolitan Helsinki area and university web services related to studying and media information. The web services of big cities are also used quite frequently. Electronic services designed for businesses are very comprehensive and widely used. The Social Insurance Institution and the tax administration authorities have devised new services for citizens and the use of these services is rising. Many public organizations do not actively promote their eServices on their websites. The implementation of eServices is also often fragmented and many services still require registration.</p>		

Sisältö

1	Selvityksen tavoite ja toteutustapa	11
2	Sähköisten palvelujen tilanne ja muutokset 2006–2009	15
2.1	Palvelut tuottajan ja kohderyhmän mukaan.....	15
2.2	Eniten käytetyt julkiset verkkopalvelut	17
2.3	Palvelutuotannon kehitysaste.....	19
2.4	Palvelun interaktiivisuus ja kanavat	20
2.5	Verkottuminen ja kumppanuudet.....	22
2.5.1	Linkittyminen	22
2.5.2	Kumppanit ja rahoitusmalli	23
2.5.3	Yleispalvelujen käyttö	23
3	Esimerkkejä sähköisistä palveluista JHS 145 ryhmittelyn pohjalta ..	27
3.1	Asuminen.....	28
3.2	Kaavat ja kiinteistöt	29
3.3	Kartat ja paikkatieto	29
3.4	Kirjastopalvelut ja tietopalvelut.....	30
3.5	Kulttuuri.....	31
3.6	Kuntainfo	32
3.7	Laki ja oikeusturva	32
3.8	Liikenne	33
3.9	Liikunta ja ulkoilu	33
3.10	Matkailu	34
3.11	Opetus ja koulutus.....	34
3.12	Perhepalvelut ja sosiaalipalvelut.....	35

3.13	Rakentaminen	36
3.14	Terveys	37
3.15	Turvallisuus ja järjestys	37
3.16	Työ, yrittäminen ja elinkeinot	38
3.17	Verotus ja rahoitus	39
3.18	Ympäristö ja luonto	40
4	Sähköisten palvelujen kehittämishankkeet	41
4.1	Hankkeet omistajan ja kohderyhmän mukaan	41
5	Hankkeet JHS 145 ryhmittelyn pohjalta	45
5.1	Asuminen	48
5.2	Kaavat ja kiinteistöt	48
5.3	Kartat ja paikkatieto	48
5.4	Kulttuuri	48
5.5	Laki ja oikeusturva	49
5.6	Opetus ja koulutus	49
5.7	Perhepalvelut ja sosiaalipalvelut	50
5.8	Rakentaminen	51
5.9	Terveys	51
5.10	Turvallisuus ja järjestys	52
5.11	Työ, yrittäminen ja elinkeinot	52
5.12	Verotus ja rahoitus	54
6	Liitteet	55
6.1	Palvelut	55
6.2	Hankkeet	67

1 Selvityksen tavoite ja toteutustapa

Valtiovarainministeriön johdolla toteutetaan Sähköisen asioinnin ja demokratian vauhdittamis-ohjelmaa (SADe-ohjelma). Valtiovarainministeriö tilasi 30.8.2009 Netum konsultointi Oy:ltä selvityksen, jonka laatimisen tavoitteena on tuoda SADe ohjelman toteutukselle ajan tasalla oleva kuva julkisen sektorin tuottamista sähköisistä palveluista sekä sähköisten palvelujen kehittämishankkeista.

Selvitys perustuu julkisten Internet-palvelujen analysointiin. Sähköisten palvelujen kehittämishankkeita on identifioitu yhdessä valtiovarainministeriön kanssa. Sähköiset palvelut kehittyvät jatkuvasti ja hankkeilla on määräaika. Selvitys antaa poikkileikkauksen sähköisten palvelujen ja niiden kehittämishankkeiden tilanteesta lokakuussa 2009.

Selvitykseen käytettävissä olleessa ajassa ja resursseilla ei ole ollut mahdollista saada täydellistä kattavuutta. Tämä koskee erityisesti kuntia, joita selvityksen aineistossa on noin 10 % kaikista. Selvityksen aineistossa on 10 suurinta kaupunkia ja muut kunnat mukaan lukien selvitys kattaa noin 40 % osuuden väestöstä.

Selvityksen aineiston tallentamisessa ja käsittelyssä on hyödynnetty KuntaIT:n Hanke- ja palvelukartan (HaPa) tietokantaa¹. Sen pohjalta sisäasiainministeriö julkaisi syksyllä 2006 selvityksen *Asiakaspalvelua tieto- ja viestintäteknologian keinoin, KuntaIT hanke- ja palvelukartta 2006*. Syksyllä 2008 valtiovarainministeriö julkaisi päivitettyyn HaPa-tietokantaan perustuvan raportin *KuntaIT hanke- ja palvelukartta 2008*³.

Tässä selvityksessä vuosina 2006 ja 2008 julkaistuja raportteja käytetään hyväksi vertailussa.

Hankkeiden ja palvelujen arvioinnin lähtökohtana on valtiovarainministeriön vuonna 2005 toimineen ”Asiointipalvelujen kehittäminen tieto- ja

¹ <https://wiki.kuntait.fi/tiki-index.php> -> Hanke- ja palvelukartta

² Sisäasiainministeriön julkaisut 50/2006

³ Valtiovarainministeriön julkaisuja 38/2008

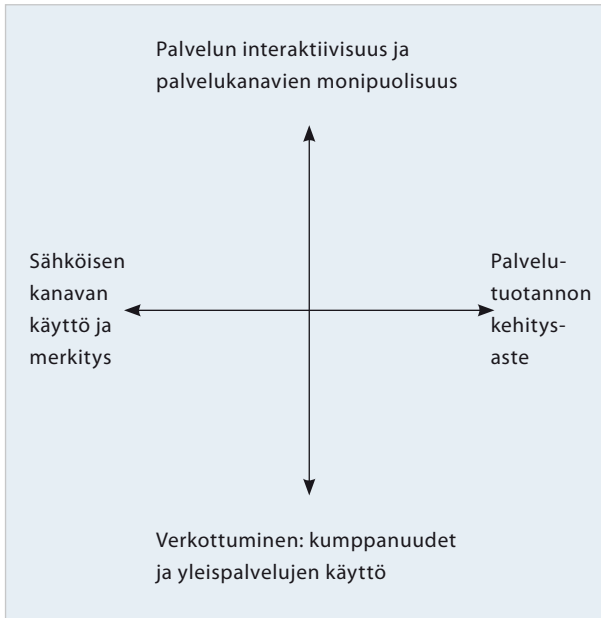
viestintätekniiikan keinoin” työryhmän (Astra) raporteissa⁴ esitettyä sähköisen asiointin tarkastelukehystä.

Astran tarkastelukehys käsittää neljä akselia:

1. Palvelun interaktiivisuus (informaatiopalvelusta vuorovaikutteiseen sähköiseen asiointiin, reaktiivisesta proaktiiviseen palveluun)
2. Sähköisen kanavan merkitys (perinteisen ja sähköisen asiointin suhde, sähköisen palvelukanavan vakiintuneisuus)
3. Palvelun monikanavaisuus (palvelun sovitus eri asiointikanaviin ja saavutettavuus eri välineillä)
4. Palvelutuotannon kehitysaste (sähköisen asiointin rajapinnan ja taustaprosessien integroinnin aste organisaation sisällä ja organisaatioiden välillä)

Asiakaspalvelua tieto- ja viestintäteknologian keinoin -raporttiin Astran viitekehystä muutettiin niin, että interaktiivisuus ja kanavat yhdistettiin. Uudeksi arviointilottovuudeksi otettiin *Verkottuminen*. Verkottumisella on selvitetty julkisen sektorin organisaatioiden yhteistyötä palvelujen tuottamisessa sekä yleiskäyttöisten palvelujen hyödyntämistä verkkopalveluissa. Tämän selvityksen viitekehys on:

Kuva 1. Tarkastelun viitekehys

⁴ Julkisen hallinnon sähköisen asiointin ASTRA2005-strategia perustelumuiotioineen (VM työryhmämuistioita 11a ja b/2005)

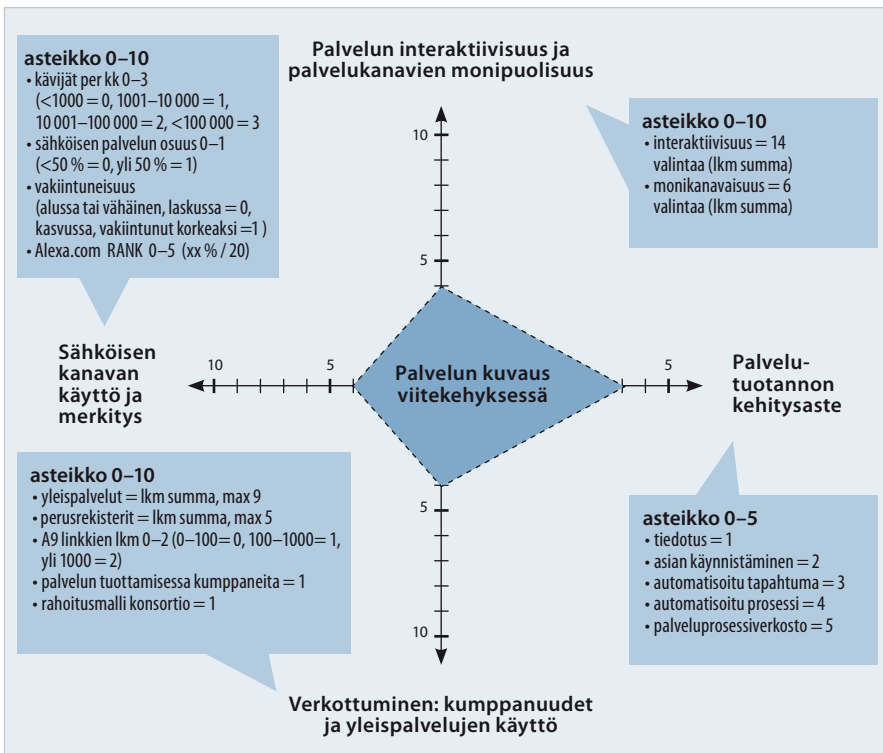
Selvityksessä viitekehystä on käytetty niin, että jokaiselle arviointitulottuvuudelle on yksi tai useampi indikaattoreita.

Alla olevassa kuvassa esitetään hanke- ja palvelukartan indikaattorit akselleilla. Keskellä oleva kuvio antaa esimerkin siitä, miten joku palvelu voisi sijoittua viitekehykseen.

Puhtaasti julkisiin lähteisiin perustuvassa selvityksessä ei ole täysin mahdollista selvittää kaikkia asioita. Esimerkiksi sähköisen kanavan osuus jonkin asian kokonaisvolyymista on asia, joka tulisi selvittää erikseen jokaisen palveluntuottajan kanssa.

Sähköisiä palveluja arvioitaessa on muistettava, että Suomessa monet prosessit hoidetaan täysin automaattisesti viranomaisten toimesta. Prosessissa voidaan yhteisen tunnusjärjestelmän ansiosta käyttää usean viranomaisen tietoja. Automatisointi vähentää sähköisten asiointipalvelujen tarvetta.

Kuva 2. Indikaattorit viitekehyksessä

2 Sähköisten palvelujen tilanne ja muutokset 2006–2009

Tämän selvityksen tekemiseksi päivitettiin KuntaIT:n Hanke- ja palvelukartan tietokanta. Kaikkien tietokannassa olevien palvelujen tiedot päivitettiin ja tietokantaan lisättiin uusia palveluja.

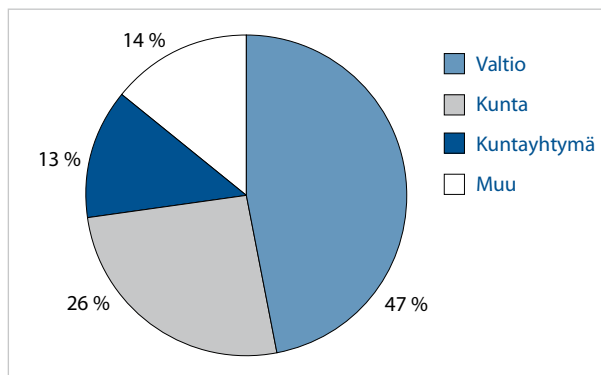
Tämän selvityksen tietopohjana on 282 julkisen sektorin verkkopalvelua. Verkkopalvelut vaihtelevat suurten kaupunkien portaaleista yksittäisen asian hoitamista varten tehtyihin palveluihin. Kuntien verkkopalveluista on otettu erikseen palveluja, jotka on toteutettu erillään kunnan portaalista. Tällaisia ovat usein esimerkiksi kirjastopalvelut ja kuntien oppilaitosten verkkopalvelut.

Hanke- ja palvelukartan tietokannassa oli vuoden 2006 raportin laadintahetkellä 140 palvelua ja 2008 raportin laadintahetkellä 176 palvelua. Tietokantaan on lisätty erityisesti kuntasektorin verkkopalveluja.

2.1 Palvelut tuottajan ja kohderyhmän mukaan

Jokaiselle palvelulle on määritelty vastuutaho. Verkkopalvelujen vastuuorganisaatioita on 182. Sektoreittain vastuutahot jakautuvat seuraavasti:

Kuva 3. Palvelut tuottajan sektorin mukaan

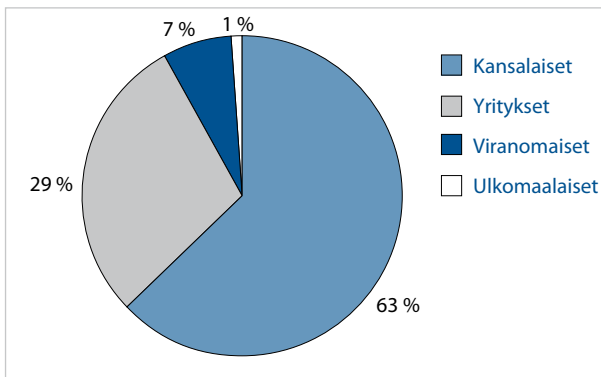
Kuntayhtymä on tulkittu laajasti käsittämään myös erilaisen kuntien välisen sopimukseen perustuvan yhteistyön, jota on paljon mm. kirjastojärjestelmien alueella. Kuntiin on luokiteltu myös kuntien liikelaitokset lähinnä energia- ja vesihuollossa.

”Muu”-kategoria sisältää mm. yhtiöitä, joita on perustettu kuntien yhteiseen palvelutuotantoon. Lisäksi siinä mm. palvelutoimittajia, joiden tuottamat palvelut ovat osina kuntien palveluissa.

Valtion palvelujen huomattavaa osuutta selittää mm. se, että valtiolla on paljon erillisiä verkkopalveluja. On myös huomattava, että eräät valtionhallinnon tuottamat palvelut koskevat kuntasektorin toimintaa (esim. monet Opetushallituksen palvelut).

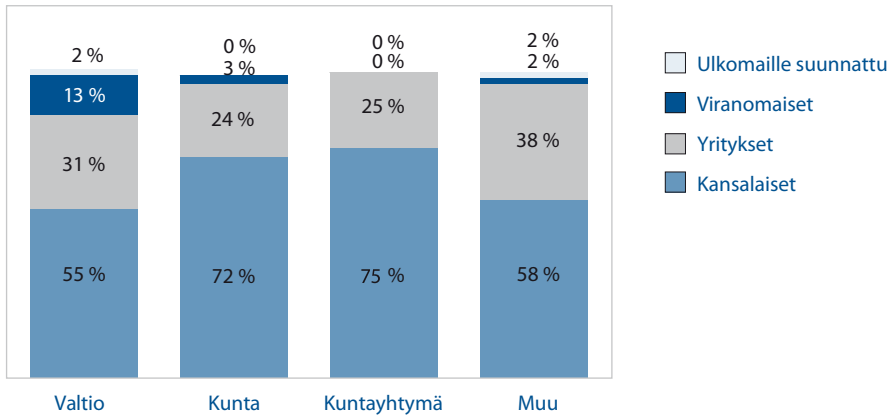
Verkkopalvelulla voi olla yksi tai useampia **kohderyhmiä**. Kohderyhmittäin verkkopalvelut jakautuvat seuraavasti:

Kuva 4. Palvelut kohderyhmän mukaan

Julkisen sektorin sisäisessä työnjaossa kunnilla on suuri rooli kansalaisille suunnattujen palvelujen järjestämisessä. Palvelut yrityksille ja viranomaisille ovat pitkälle valtionhallinnon toimintaa. Tämä näkyy alla olevasta kuvasta, jossa on palvelujen kohderyhmät palvelun tuottajan sektorin mukaan.

Kuva 5. Palvelujen kohderyhmät tuottajan sektorin mukaan

2.2 Eniten käytetyt julkiset verkkopalvelut

Verkkopalvelujen käyttötiedot on otettu www.alexacom -palvelusta syyslokakuun vaihteessa.

Alexa seuraa maailmanlaajuisesti Internet-palvelujen käyttöä. Se laskee seuraamilleen verkko-palveluille maailmanlaajuisen järjestysluvun, joka on kolmen viimeisen kuukauden liukuva keskiarvo. Alexan mittauksen kohteena on päädomain. Mittaustavasta johtuen esimerkiksi Googlen paikalliset domainit kuten Google.fi ovat Alexan listauksessa erillisiä eivätkä siis sisälly Google.com -käyttömäärään.

Tietojen keruuajankohtana maailmanlaajuisesti käytetyimmät verkkopalvelut olivat Alexan mukaan:

1. Google.com
2. Facebook.com
3. Yahoo.com
4. YouTube.com

Suomen julkisen sektorin 20 käytetyintä verkkopalvelua (domainit) ovat järjestyksessä alla olevassa taulukossa. Katkoviivan alla on eräiden tunnettujen palvelujen maailmanlaajuinen sijoitus.

Domain	Alexa rank
Työhallinnon palvelut (www.mol.fi)	9 615
Helsingin yliopisto	11 214
Säätiöt (www.fmi.fi)	11 658
Pääkaupunkiseudun reittiopas (www.ytv.fi)	14 436
Tampereen teknillinen yliopisto	22 965
Helsingin kaupunki	24 823
Teknillinen korkeakoulu	28 774
Oulun yliopisto	33 532
Tampereen kaupunki	40 921
Kansaneläkelaitos	42 396
Jyväskylän yliopisto	49 079
Turun yliopisto	52 337
Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä (www.ytj.fi)	56 539
Oulun kaupunki	68 444
Verohallinto	71 934
Turun kaupunki	81 129
Pääkaupunkiseudun kirjastopalvelut (HelMet)	87 056
Joensuun yliopisto	93 819
Kuopion yliopisto	94 603
Tiehallinnon palvelut	103 795
*****	*****
Poliisin palvelut	120 789
Tunnistus.fi	124 654
Julkiset hankinnat (www.hankintailmoitukset.fi)	228 586
Suomi.fi portaali	261 885
YritysSuomi	1 187 981

Yliopistoilla on opiskelijoilleen kattavat verkkopalvelut opiskelua ja viestintää varten ja yliopistot ovat olleet aina käyttömäärissä korkealla HaPa -tietokannan palveluista tehdyissä vertailuissa. Vuonna 2006 tehtyyn vertailuun nähden suuri eri on siinä, että käyttömääriltään johtavat muut julkiset verkkopalvelut ovat nyt yliopistojen tasolla.

Työvoimatoimistojen, Ilmatieteen laitoksen ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan palvelut ovat yliopistojen ohella olleet käytön suhteen johtavia palveluja myös 2006 ja 2008.

Suomi.fi ja YritysSuomi.fi -portaalien käyttömäärät ovat varsin pieniä suhteessa johtaviin palveluihin. Suomi.fi:n käyttömääriä on nostanut Verkkomaksu- ja tunnistaminen -palvelu (Vetuma). Valtion kansalaisille suunnattujen sähköisten asiointipalvelujen tarjonnan ja käytön painottumista kuvaa se, että verohallinnon, työhallinnon ja Kansaneläkelaitoksen yhteinen käyttäjätunnistuksen välityspalvelu on käyttötilastossa varsin korkealla sijoituksella.

2.3 Palvelutuotannon kehitysaste

Astra-raportissa⁵ palvelutuotannon kehitysaste on määritelty seuraavasti:

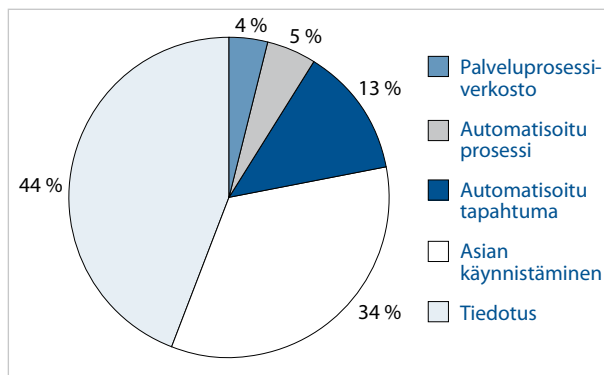
Palvelutuotannon kehitysasteella mitataan, kuinka suuri osa palvelutuotannosta on sähköistetty ja integroitu taustajärjestelmiin.

- Perusmuodossa on sähköistetty asiointin käynnistys ja vireillepano sekä palvelua koskevan informaation jakelu.
- Seuraavalla tasolla yksittäinen palvelutapahtuma voidaan suorittaa kokonaan automaattisesti ilman loppukäyttäjää tai loppukäyttäjän tarvitsee osallistua vain päätöksen lopulliseen hyväksymiseen.
- Organisaation palvelutuotannon katsotaan omaavan automatisoidut palveluprosessit, kun asian käynnistys ja päätöksentekoprosessi on toteutettu kokonaan sähköisesti ja asiakas pääsee seuraamaan asiankäsittelyn edistymistä.
- Ylimmän tason organisaatio saavuttaa, kun palveluprosessi voi liittyä toisen organisaation palveluprosessiin ja ylittää organisatoriset rajat.

Tässä raportissa luokittelua on täydennetty luokalla Tiedotus. Tiedotus ja mahdollisuus tiedon hakuun ovat erittäin tärkeitä ja keskeisiä verkkopalvelun ominaisuuksia, vaikka ne eivät olekaan sähköistä asiointia. Käyttömääriltään suurimmat julkiset verkkopalvelut (työhallinto, säätiedot) ovat tiedonhakupalveluja, joiden tieto saadaan suoraan viranomaisten operatiivisista järjestelmistä.

Seuraavassa kuvassa on tarkasteltujen palvelujen kehitysaste. Kehitysaste on kumulatiivinen – palveluprosessiverkoston tasolla olevat palvelut sisältävät tyypillisesti myös tiedotusta sekä automatisoituja tapahtumia ja prosesseja.

Kuva 6. Palvelutuotannon kehitysaste

⁵ Julkisen hallinnon sähköisen asiointin ASTRA2005-strategia perustelumuiotioineen (VM työryhmämuistioita 11a ja b/2005)

Tiedotus-luokkaan on luokiteltu puhtaan tiedotuksen ja tiedon haun lisäksi palvelut, joissa on lomakkeita, joita voi ottaa täytettäväksi, mutta joita ei voi toimittaa viranomaiselle sähköisesti.

Asian käynnistäminen -luokkaan on sijoitettu palveluja, joiden kautta voi saada asian vireille, raportoida tietoa tai tilata jotain. Tyypillinen palvelu on vuokra-asunnon tai tontin haku.

Automatisoitu tapahtuma -luokassa sähköisen palvelun kautta voi suorittaa tyypillisesti yksittäisen toimenpiteen. Tyypillisiä esimerkkejä ovat ajanvarauksen vahvistaminen tai varatun ajan peruuttaminen, asiakkaan antamaa profilia vastaavien uusien työpaikkojen automaattinen seuranta ja asiakkaan informoiminen niistä tai osoitteen muutos.

Automatisoidun palveluprosessin esimerkkejä on mm. Kansaneläkelaitoksen palveluissa, joissa kansalainen näkee hakemusten käsittelytilanteen ja automaattisesti tulevat etuudet. Opintolainoissa pankki saa valtion takauksen automaattisesti Kansaneläkelaitokselta, joka puolestaan saa tiedot kirjoilla olevista opiskelijoista korkeakouluilta. Esitätetty veroilmoitus on esimerkki pitkälle viedystä automatisoinnista.

Palveluprosessiverkosta esimerkkejä ovat usean organisaation yhteiset palvelut. Esimerkiksi Palkka.fi -palvelussa asiakas voi yhdellä kerralla hoitaaalkanmaksun lisäksi maksut ja raportoinnin verohallinnolle ja vakuutusyhtiöille. Muuttoilmoitus väestörekisteriin hoitaa tiedot myös postiin ja monille viranomaisille.

Viranomaisten välisellä tiedonvaihdolla on Suomessa voitu kokonaan automatisoida prosesseja. Aikaisemmin paperien avulla hoidettu asia on ”kadonnut”. Esimerkkejä tästä ovat väestölaskenta, talonkirjat ja virkatodistukset.

2.4 Palvelun interaktiivisuus ja kanavat

Palvelun interaktiivisuutta on mitattu 14 mittarilla ja palvelukanavia 6 mittarilla. Alla olevassa taulukossa olevat luvut kuvaavat verkkopalveluissa käytettyjä ominaisuuksia. Yhdessä verkkopalvelussa voi olla useita hyvin erilaisia palveluja, joissa kanavat ja interaktiivisuus vaihtelevat.

Interaktiivisuuden laajuus ja kanavien määrä ei ole itseisarvo. Esimerkiksi maksamista ei tarvita kaikissa julkisissa palveluissa. Kännykkälipun tilaaminen ja maksaminen on jo luonteeltaan vain matkaviestimessä toimiva palvelu.

Palvelun nimi	Omistaja	Yht.	Interaktiivisuus	Kanavat
Työvoimapalvelut työnhakijoille	Työ- ja elinkeinoministeriö	10	6	4
Tampereen asiointipalvelut	Tampereen kaupunki	10	5	5
Oulun kaupungin verkkopalvelut	Oulun kaupunki	9	7	2
Maataloushallinnon verkkopalvelut	Maa- ja metsätalousministeriö	8	7	1
Yhdistysrekisteri	Patentti- ja rekisterihallitus	8	6	2
Tutkimus- ja tuotekehitystuen hakeminen	Teknologian kehittämiskeskus	8	6	2
Kelan verkkoasiointi kansalaisille	Kansaneläkelaitos	8	7	1
Pääkaupunkiseudun kirjasto- palvelut (HelMet)	Helsinki, Espoo, Vantaa , Kauniainen	8	6	2
VTJ Omien tietojen tarkistus ja korjaus ja osoitepalvelut	Väestörekisterikeskus	7	6	1
Työelämä- ja rekrytointipalvelut	Lapin yliopisto	7	6	1
Säätiedot	Ilmatieteen laitos	7	2	5
Työvoimapalvelut työnantajille	Työ- ja elinkeinoministeriö	7	4	3
Jyväskylän sähköinen asiointi	Jyväskylän kaupunki	7	5	2
Seinäjoen sähköiset asiointipalvelut	Seinäjoen kaupunki	7	6	1
Kelan verkkoasiointi työnantajille	Kansaneläkelaitos	7	6	1
Matkailijapalvelut	Ulkoasiainministeriö	6	2	4
Verkkolomakepalvelu	Valtiovarainministeriö	6	5	1
Palkka.fi	Verohallitus	6	4	2
Veroasiointi	Verohallitus	6	5	1
Tutkimusrahoitushakemukset ja raportointi	Suomen Akatemia	6	5	1
Internetin verkkotunnukset	Viestintävirasto	6	5	1
Työelämän kehitysohjelman hakemukset ja käsittely	Teknologian kehittämiskeskus	6	5	1
Kaavoituksen, ympäristölupien ym. tiedonkeruu	Ympäristöministeriö	6	4	2
Kunnallinen vesilaitos	Helsingin Vesi	6	4	2
Tullin sähköiset palvelut yrityksille	Tullihallitus	6	5	1
Lipun ostaminen kaupunginteatteriin	Helsingin kaupunginteatteri	6	5	1
Pysäköinnin maksaminen	Payway Oy	6	4	2

Palvelujen interaktiivisuus ja kanavien määrä on vähitellen kasvanut. Yleistyneitä ominaisuuksia ovat mm. omien tietojen tarkastaminen ja sähköpostilla saatavat ilmoitukset.

2.5 Verkottuminen ja kumppanuudet

Verkottuminen ja kumppanuudet -ulottuvuudella pyritään selvittämään sitä, miten paljon julkisen sektorin yksiköt tekevät yhteistyötä verkkopalvelujen tuottamisessa. Yhteistyötä mitataan mm. sillä, onko verkkopalvelulla useita nimettyjä tuottajaorganisaatioita ja maksajia. Yhteistyöhön liittyy myös se, miten verkkopalvelussa hyödynnetään muiden tahojen tuottamia komponentteja.

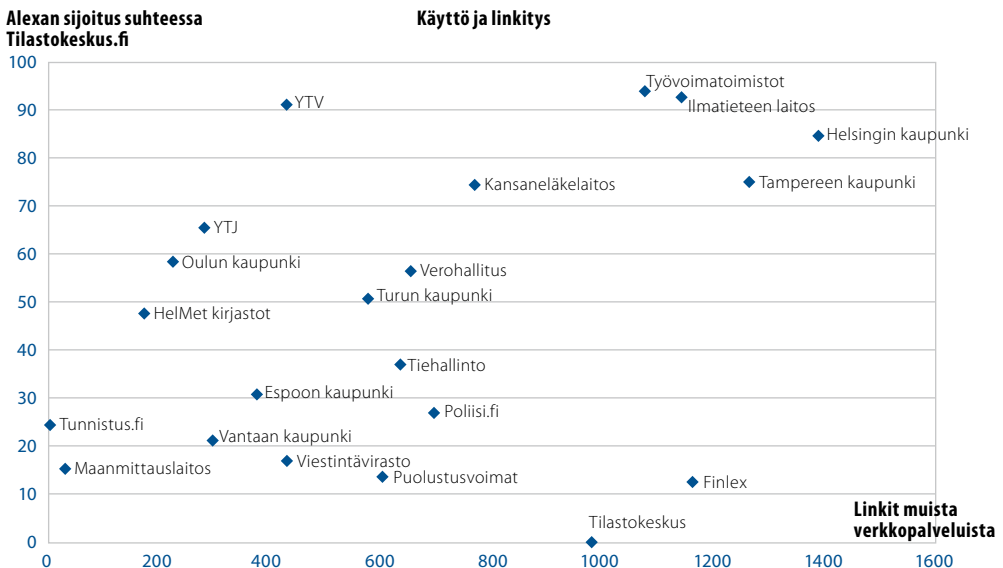
2.5.1 Linkittyminen

Verkottumista on selvitetty myös sillä, miten paljon kohteena olevaan sähköiseen palveluun on linkityksiä muualta. Nämä tiedot on kerätty Alexa.com-palvelusta samassa yhteydessä kuin käyttömääriä koskevat tiedot.

Alla olevassa kuvassa on eräiden eniten käytettyjen verkkopalvelujen sijoitus käytön ja linkitysten suhteen. Kuvaa tulkittaessa on otettava huomioon seuraavat rajoitukset:

- Kuvasta on jätetty pois yliopistot, koska niiden verkottuminen on linkityksissä aivan omassa luokassaan kuntiin ja valtion viranomaisiin verrattuna
- Käyttö on skaalattu 1–100 asteikolle niin, että Tilastokeskuksen Alexa sijoitus (165 368) on otettu pohjaluvuksi ja muiden sijoitus on suhteutettu siihen.

Kuva 7. Verkkopalvelun käyttömäärä ja linkitys muihin

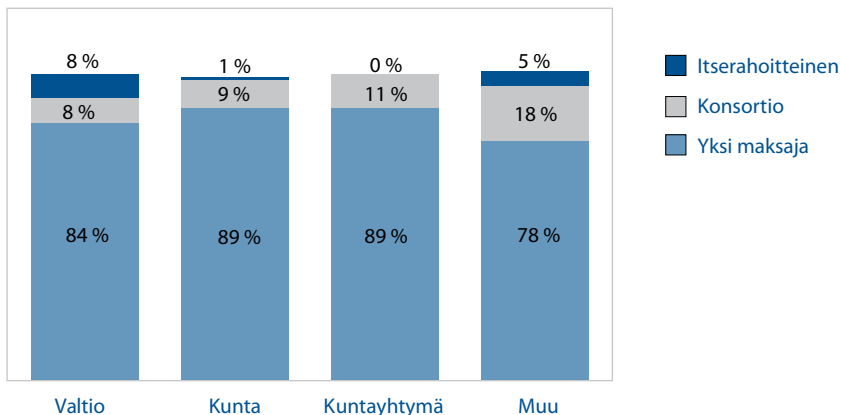

Verkkopalvelun käyttö ja linkittyminen muihin näyttävät korreloivan positiivisesti. Todennäköisesti kyse on kahdensuuntaisesti vaikutuksesta: kiinnostaviin palveluihin on linkkejä muista ja linkkien määrä lisää palvelun käyttöä.

2.5.2 Kumppanit ja rahoitusmalli

Alla olevasta kuvasta näkyy verkkopalvelujen rahoitusmalli sektoreittain.

Kuva 8. Verkkopalvelun rahoitusmalli

Valtaosa kuntien ja valtion verkkopalveluista on yhden organisaation toteuttamia ja maksamia.

Useamman maksajan palveluja on noin 10 % kaikista. Yhteistyössä toteutettuja on jonkin verran enemmän, noin 13 % kaikista.

”Itserahoitteinen” tarkoittaa palvelua, jonka tuottaminen maksetaan käytöstä perittävillä maksuilla. Maksullisia palveluja on lähinnä valtion virastoilla. Kuntasektorilla esimerkiksi matkalipun osto kännykällä on luokiteltu itserahoitteiseksi.

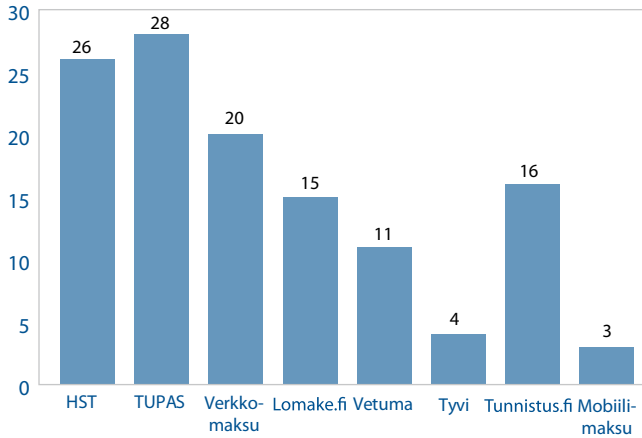
2.5.3 Yleispalvelujen käyttö

Yleispalveluilla tarkoitetaan yleisesti saatavilla olevia palvelukomponentteja, joita verkkopalvelujen toteutuksessa hyödynnetään.

Yleispalveluja on kehitetty yksityisen sektorin toimesta (esimerkiksi TUPAS, verkkomaksaminen, TYVI-palvelut) ja niitä käytetään laajasti myös muissa kuin julkisen sektorin palveluissa. Valtio on tuottanut omaan ja osin myös koko julkisen sektorin käyttöön useita yleispalveluja.

Yleispalvelujen käyttö näkyy seuraavalla sivulla olevassa kuvassa.

Kuva 9. Yleispalvelujen käyttö

Yleispalvelujen käyttö on lisääntynyt merkittävästi viimeisen vuoden aikana. Merkittävimmät kasvut ovat:

- Vetumaa hyödyntävät palvelut 4 -> 11
- Tunnistus.fi hyödyntävät palvelut 8 -> 16
- TUPAS tunnistus käytössä 21 -> 28
- Lomake.fi alustana 10 -> 16

Tunnistus.fi on Kansaneläkelaitoksen, Verohallituksen ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteinen tunnistuksen välityspalvelu, joka tukee pankkien TUPAS-menetelmää ja HST-tunnistusta. Tunnistus.fi:n käyttöä on lisännyt Verohallinnon ja Kansaneläkelaitoksen uudet palvelut sekä Verohallinnon Katso-yritystunnistus.

Muutamassa palvelussa on lopetettu HST:n käyttö, mutta Tunnistus.fi ja Vetuma-palveluja käyttävät viranomaiset hyödyntävät yleensä myös HST:tä.

Vetuma-palvelun käytöstä on useita kymmeniä sopimuksia. Vetuman kautta tehtävien tunnistus- ja maksutapahtumien määrä oli keväällä 2009 noin 40 000 kpl kuukaudessa. Tunnistus.fi-palvelun kautta tehtiin samaan aikaan keskimäärin noin 600 000 tunnistusta kuukaudessa.

Verkkomaksaminen on edelleen vähän hyödynnetty palvelu, vaikka julkisella sektorilla on paljon palveluja, joissa jossakin vaiheessa tarvitaan maksamista. Vetuman tilastojen mukaan maksamisen osuus tapahtumista on hyvin pieni ja useimmilla asiakkailla on sopimus vain tunnistamisesta.

Verohallinnon KATSO -yritystunnistuksen käyttö yrityksille ja yhteisöille suunnatuissa palveluissa on lisääntynyt. Sitä käyttävät Verohallinnon lisäksi Kansaneläkelaitos, Tullihallitus ja Finvera.

Kaupparekisteri on kehittänyt roolitietopalvelun, joka hyödyntää kaupparekisterissä olevia tietoja yrityksen nimenkirjoittajista. Palvelussa voi antaa muille

kuin yhtiön nimenkirjoittajille valtuuksia asioida yhtiön nimissä. Roolitietopalvelua hyödynnetään YTJ-asiointipalvelussa, jonka ensimmäisenä palveluna on osoitteen muutos kaupparekisteriin ja verohallinnolle. YTJ-asiointipalveluun on kehitetty monipuoliset perustoiminnallisuudet, joita tarvitaan mm. kaupparekisterin asiointissa. Osoitteenmuutoksen jälkeen toteutettavien palvelujen aikataulutus riippuu rahoituksen järjestymisestä.

Yritysten ja yhteisöjen tunnistamiseen liittyviä kysymyksiä on käsitellyt valtiovarainministeriön työryhmä, joka jätti muistionsa 19.10.2009⁶. Työryhmä esittää Katso-palvelun hoitamista YTJ:n yhteydessä ja palvelun täydentämistä kaupparekisterin roolitietopalvelulla.

---

⁶ Katso-tunnistuspalvelun tarjonnan edellyttämiä lainsäädäntömuutostarpeita selvittäneen työryhmän muistio, valtiovarainministeriö 19.10.2009

3 Esimerkkejä sähköisistä palveluista JHS 145 ryhmittelyn pohjalta

Julkisen hallinnon suositus 145 on nimeltään ”*Palvelutietojen ryhmittely ja osoitteet asiointia varten monta toimialaa kattavissa julkisen sektorin portaaleissa*”. Selvitystä varten palvelut on luokiteltu JHS 145:n pohjalta. Huomattava osa palveluista sijoittuu yhteen JHS 145 luokkaan, mutta erityisesti kuntien portaaleissa on monipuolisesti eri sektoreiden sähköisiä palveluja.

JHS 145-luokat ja niihin luokiteltujen palvelujen määrät näkyvät alla olevassa taulukossa.

JHS 145 palvelualue	Palveluja	Osuus
ASUMINEN	31	5,9 %
KAAVAT JA KIINTEISTÖT	13	2,5 %
KARTAT JA PAIKKATIETO	17	3,2 %
KIRJASTOPALVELUT JA TIETOPALVELUT	33	6,3 %
KULTTUURI	21	4,0 %
KUNTAINFO	50	9,5 %
LAKI JA OIKEUSTURVA	8	1,5 %
LIIKENNE	27	5,1 %
LIIKUNTA JA ULKOILU	22	4,2 %
MATKAILU	12	2,3 %
OPETUS JA KOULUTUS	91	17,2 %
PERHEPALVELUT JA SOSIAALIPALVELUT	31	5,9 %
RAKENTAMINEN	18	3,4 %
TERVEYS	33	6,3 %
TURVALLISUUS JA JÄRJESTYS	13	2,5 %
TYÖ, YRITTÄMINEN JA ELINKEINOT	78	14,8 %
VEROTUS JA RAHOITUS	16	3,0 %
YMPÄRISTÖ JA LUONTO	14	2,7 %
	528	100,0 %

3.1 Asuminen

Asumiseen liittyviä palveluja on tietokannassa 31 kpl.

Kuntien asumiseen liittyvät palvelut koskevat tyypillisesti:

- vuokra-asunnon hakua
- rakentamista
- sähkö- ja vesihuoltoa
(esimerkiksi sähkö- ja vesimittareiden lukemien ilmoittaminen)

Jyväskylän kaupungin vuokrataloyhtiön verkkosivuilla⁷ voi etsiä sopivia asuntoja ja täyttää hakemuslomakkeen. Hakemuksessa ilmoitetaan hakijan lisäksi muut asuntoon muuttavat henkilöt, sekä hakijan tulo- ja varallisuustiedot. Tarvittavat todistukset pyydetään sitten kun sopiva asunto on löydyntynyt ja tehdään vuokrasopimus. Helsingin kaupungilla on vastaava palvelu osoitteessa www.stadinasunnot.fi. Tampereen kaupunki on koonnut sivuilleen linkit myös muiden suurten vuokra-asuntoja tarjoavien yhteisöjen hakupalveluihin.

Jyvaskyla.fi -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	7
Palvelutuotannon kehitysaste	2
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	0
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	832 208

Valtionhallinnossa asumisasiosta vastaava ympäristöministeriö pitää yllä Asuminen.fi -portaalia, jossa on kattavasti asumiseen liittyvät tietopalvelut. Siihen liittyvä palvelu on Asuntojen hintatiedot, jossa on kiinteistövälittäjiltä saadut tiedot toteutuneista asuntokaupoista. Asuntojen hintatiedot -palvelun sisältö alkoi suurimmista kaupungeista ja sitä on asteittain laajennettu kattamaan koko maan. Ympäristöministeriö saa tiedot neljältä suurimmalta kiinteistövälitysyritykseltä.

Asuminen.fi -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	3
Palvelutuotannon kehitysaste	1
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	1
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus, Asuntojenhintatiedot.fi)	832 208

⁷ asuntihakemus.jva.fi/asuntihakemus/hakemus/hakulomake/hakulomake.aspx

3.2 Kaavat ja kiinteistöt

Kaavoitukseen ja kiinteistöihin liittyviä palveluja on tietokannassa 13 kpl. Tyypillisiä tämän alueen palveluja ovat:

- Tonttien haku
- Informaatio kaavoituksesta ja palautteen vastaanotto

Tampereen kaupungin pientalotontteja voi hakea sähköisesti. Sovellus laskee hakutietojen perusteella muodostuneen pistemäärän, jonka perusteella määritellään hakijan oikeus tontti-arvontaan osallistumiseen. Hakemus siirtyy kiinteistötoimen tonttihaku -tietokantaan ja hakemusta voi muokata hakujan päättymiseen asti. Internetin kautta saapuneiden hakemusten käsittelyssä ei ole lainkaan paperivaihetta, vaan koko valintaprosessi hoidetaan sähköisesti annettujen tietojen vastaanottamisesta ja väestötietoihin vertaamisesta aina arvontaan sekä tontin saaneille ja varamiehille lähteviin tekstiviesteihin ja sähköposteihin saakka.

Avoin Espoo -palvelussa voi hakea kaavoitustietoja, tutustua uusiin kaavoitushankkeisiin ja saada tietoa niiden edistymisestä. Palvelussa kuvataan kuntalaisen mahdollisuudet vaikuttaa kaavoitukseen.

Tampere.fi -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	10
Palvelutuotannon kehitysaste	5
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	1
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	40 921

Valtionhallinnossa Maanmittauslaitos pitää yllä valtakunnallista kiinteistörekisteriä. Kiinteistö-rekisteriin on monipuoliset hakumahdollisuudet kuten toteutuneiden kiinteistöjen kauppahinnat. Kiinteistörekisterin tietopalvelut on pääasiassa suunnattu ammattikäyttöön mm. pankeille ja kiinteistövälittäjille.

3.3 Kartat ja paikkatieto

Kartat ja paikkatieto menee jonkin verran päällekkäin kaavoituksen kanssa. Kategoriaan on luokiteltu 17 palvelua.

Paikkatieto liittyy moniin julkisen sektorin palveluihin:

- liikenneväylät ja niitä koskeva tiedotus
- reittioppaat
- kaavoitus
- vapaa-aika
- sää

Helsingin kaupungilla on laaja paikkatietopalvelu, joka sisältää mm. opaskartan, kiinteistökartan, ulkoilukartan, ilmakuvat, asemakaavan, aluejaot, kirjastot, keskustan ostoskadut, wlan-verkot, HKL:n linjakartat, rakennusluvut sekä työt ja tapahtumat kaduilla ja puistoissa.

Vapaa-aikaan liittyvä paikkatietopalvelu on monen kaupungin käyttämä latukartta, jossa on latujen lisäksi ladunhoitajien päivittämä tieto latujen kunnosta. Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan (YTV) Reittiopas ja siihen liittyvät paikkatietopalvelut ovat nostaneet YTV:n käytetyimpien julkisten Internet-palvelujen joukkoon.

YTV:n Reittiopas -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	4
Palvelutuotannon kehitysaste	1
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	1
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	14 436

Valtionhallinnossa Maanmittauslaitoksella on Kansalaisen Karttapaikka- ja Ammattilaisen Karttapaikka -palvelut, joilla voi selailla maastokarttoja koko Suomen alueelta. Paikkatietoa on myös Ilmatieteen laitoksen ja Tiehallinnon sääpalveluissa.

Karttapaikka.fi -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	4
Palvelutuotannon kehitysaste	1
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	1
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	140 004

3.4 Kirjastopalvelut ja tietopalvelut

Kirjasto- ja tietopalveluihin on luokiteltu 33 tietokannassa olevaa palvelua.

Alueen palvelut ovat tyypillisesti:

- Haku kirjaston tietokannasta
- Aineiston varaus
- Viesti lainausajan päättymisestä
- Hakupalvelut viranomaisen tietokannasta
- Sähköisten aineistojen lainaaminen
- Tietokoneen varaaminen
- Aineiston hankintaa koskevan ehdotuksen teko

Kuntien kirjastoilla on pitkään ollut laadukkaat sähköiset palvelut. Monesta muusta sektorista poiketen kirjastot ovat tehneet laajasti keskinäistä yhteistyötä ja ne käyttävät yhteisiä teknisiä alustoja. Niiden avulla on laajennettu perinteistä yhteistyötä kuten aineistojen kaukolainaus.

Uutena kirjastopalveluna on mm. pääkaupunkiseudun Helmet-kirjastojärjestelmässä sähköisten kirjojen lainaus. Valtionhallinnossa korkeakoulujen kirjastoilla on yhteinen perusjärjestelmä ja laajaa yhteistyötä sähköisten aineistojen hankinnassa ja käyttöön saamisessa (Kansallinen elektroninen kirjasto FinElib).

Helmet -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	8
Palvelutuotannon kehitysaste	5
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	1
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	87 056

3.5 Kulttuuri

Kulttuuriin on luokiteltu 21 palvelua.

Tyypillisiä kulttuurin verkkopalveluja ovat mm:

- Teatterien ja orkesterien ohjelmat
- Pääsylippujen varaaminen ja ostaminen
- Kokoelmiin tutustuminen digitaalisten aineistojen avulla

Museot.fi -palvelussa on kattavasti Suomen museot, tiedot niiden sisällöstä, aukioloajoista, näyttelyistä, pääsymaksuista jne. Palvelussa on hyvät hakuominaisuudet. Elonet on Kansallisen audiovisuaalisen arkiston ja Valtion elokuvatarkastamon ylläpitämä tietokanta, jossa on tietoa Suomessa esitetyistä 175 000 elokuvasta ja mahdollisuus hakea esimerkiksi näyttelijän nimellä.

Museot.fi -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	1
Palvelutuotannon kehitysaste	1
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	1
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	9351205

3.6 Kuntainfo

Käytännössä kaikilla kunnilla, seutukunnilla ja maakunnilla on portaali, jossa on tietoa kuntien kaikkien sektoreiden toiminnasta sekä sähköisiä palveluja. Tietokannassa on 50 kuntainformaatiota sisältävää palvelua.

Kuntainfo on hyvin monipuolinen kokonaisuus, joka portaalista riippuen painottuu vaihtelevasti. Kunnan koko vaikuttaa merkittävästi portaalin rakenteeseen. Pienellä kunnalla kaikki informaatio olla varsin kootusti, mutta isommissa kaupungeissa perusrakenne on linkkilista ja hakutoiminnallisuus, joiden avulla varsinainen informaatio ja palvelut löytyvät kunnan toimialojen kokonaisuuksista.

3.7 Laki ja oikeusturva

Lakiin ja oikeusturvaan liittyviä palveluja on tietokannassa 8.

Kuntien alue ei ole vahvasti esillä, koska kyse on pääosin valtion toiminnasta. Aiemmin kuntien vastuulla olleita palveluja kuten kuluttajaneuvonta ja oikeusapu on siirretty valtiolle. Esimerkiksi Järvenpään kaupungilla on kattava kokonaisuus otsikon alla ja sieltä löytyy informaation lisäksi tiedot valtion paikallis- ja aluehallinnon viranomaisista. Kunnilla on myös omaa oikeusturvaan liittyvää toimintaa kuten potilasasiamiehet.

Valtion aihealueeseen liittyvät palvelut on koottu Oikeus.fi -palveluun. Palvelussa on tietoa oikeuslaitoksesta sekä Finlex-tietopalvelu, jossa on mm. lainsäädäntö, hallituksen esitykset ja eri tuomioistuimen päätökset.

Oikeus.fi -palvelun arviointi viitekehysten avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	2
Palvelutuotannon kehitysaste	1
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	1
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	256 869

3.8 Liikenne

Liikennettä koskevia palveluja on tietokannassa 27. Liikennepalvelujen sisältöä ovat tyypillisesti:

- Väylät ja niiden ylläpito
- Joukkoliikenteen linjat ja aikataulut
- Liikenteen ohjaus
- Reittioppaat
- Pysäköinti

Mobiilisuudella on paljon käyttöä liikenteen palveluissa. Mobiilipalveluja ovat esimerkiksi matkaviestimille optimoidut aikatauluhaut, reittioppaat ja matkan maksaminen kännykällä.

Joukkoliikenteessä käytetään yleisesti etäluettavia matkakortteja. Turun kaupungin palvelussa voi maksaa verkkomaksulla matkakortille arvoa. Arvo aktivoidaan, kun korttia käyttää latauksen jälkeen bussissa.

Oulun seudulla on monipuolinen liikennetietopalvelu, joka sisältää mm. kartat, autoliikenteen, joukkoliikenteen, kevyen liikenteen, sään, häiriöt, liikenteen sujuvuuden, reittisuunnittelun jne. Koko maan tasolla Tiehallinnon palveluissa on reaaliaikaista tietoa kuten kelikamerat, liikennetilanne sekä häiriöt.

Oikeus.fi -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	5
Palvelutuotannon kehitysaste	1
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	1
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	8 673 974

3.9 Liikunta ja ulkoilu

Liikuntaan ja ulkoiluun liittyviä palveluja on tietokannassa 22. Tyypillisiä palveluja ovat:

- Liikuntapaikat ja niiden aukioloajat
- Ohjattu liikunta
- Ilmoittautumiset ja maksaminen
- Tilojen varaus
- Ulkoilureitit
- Liikuntapaikkojen kunto
- Kevyen liikenteen reittioppaat
- Liikunta- ja urheiluseurojen toiminta

Espoon kaupungilla on Liikunta- ja ulkoiluosiossa yllä olevien lisäksi mm. venepaikkojen varaaminen verkkopalvelun kautta sekä hiihtolatujen ja luis-tinratojen kunto- ja huoltotiedot. Reittien hoitajat päivittävät tiedot palveluun matkapuhelimilla suoraan kentältä.

Espoo.fi -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	4
Palvelutuotannon kehitysaste	2
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	0
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	114 155

3.10 Matkailu

Matkailu on esillä 12 verkkopalvelussa.

Kuntien portaaleissa on matkailuun liittyvää tietoa mm. alan yrityksistä, nähtävyyksistä, tapahtumista jne.

Metsähallituksen Villi Pohjola palvelun kautta voi mm. katsoa kämppien varaustilanne, tehdä varaus ja maksaa vuokra sekä hankkia kalastus- ja metsästyslupia. Pienriistaluvan ja moottorikelkkauraluvan voi hankkia ja maksaa myös kännykällä.

Villi Pohjola -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	6
Palvelutuotannon kehitysaste	3
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	1
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	878 094

3.11 Opetus ja koulutus

Opetus ja koulutussisältöä on tietokannassa 91 verkkopalvelussa. Alueella on paljon toimijoita eri koulutustasoilla ja asia koskee opiskelijoiden lisäksi myös heidän vanhempiaan. Opetuksen ja koulutuksen järjestelmissä on laaja sisältö, laaja palvelutarjonta ja niitä käytetään erittäin paljon.

Tyypillisiä palveluja ovat:

- Opetussuunnitelmat
- Verkko-opetus
- Palautteet ja tenttitulokset
- Koulutukseen hakeminen
- Ilmoittautumiset
- Opintosuunnitelman laatiminen
- Sähköisen oppimisympäristöt aineistoinen
- Sähköpostipalvelut opiskelijoille

Sähköiset reissuvihkot ovat nopeasti yleistyneet koulun ja kodin välisessä yhteydenpidossa. Reissuvihkot mahdollistavat viestinnän koulun sisällä sekä opettajien ja huoltajien välillä. Järjestelmillä hallitaan oppilaiden poissaolotietoja, kokeita ja lukujärjestyksiä. Käyttäjillä - opettajat, oppilaat ja huoltajat - on omat käyttäjätunnukset, joiden avulla käyttäjät pääsevät tarkastelemaan vain itseään koskevia tietoja. Reissuvihkot on toteutettu yleensä sovellusvuokrausmallilla. Kunta tekee sopimuksen palvelun käytöstä ja maksaa yleensä käyttäjämäärän perusteella.

Opetushallitus pitää yllä tietoja koulutuksen järjestäjistä ja koulutuksen sisällöstä. Se tarjoaa monipuoliset hakumahdollisuudet omiin tietokantoihinsa. Haku ammattikorkeakouluihin sekä toisen asteen koulutukseen tapahtuu lähes kokonaan Opetushallituksen yhteishakujärjestelmillä.

3.12 Perhepalvelut ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalveluosio on 31:ssä verkkopalvelussa. Kuntien sivuilla on kattavat kuvaukset palveluista, toimipisteet, ajankohtaistietoja jne.

Kansaneläkelaitoksen verkkopalvelussa on mahdollisuus nähdä itseään koskevat sosiaalietuudet. Palvelu sisältää mm. päätökset sekä etuuksien maksupäivät ja summat. Etelä-Suomen lääninhallituksella on Sosiaalityön eTori-palvelukokonaisuus. Se sisältää yleisinformaation ja viranomaisten yhteystietojen lisäksi kanteluja koskevien päätösten lyhennelmät erityyppisiin tapauksiin luokiteltuna.

Kansaneläkelaitoksen verkkopalvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	8
Palvelutuotannon kehitysaste	4
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	5
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	42 891

3.13 Rakentaminen

Rakentamiseen liittyviä palveluja on 18 tietokannassa olevassa verkkopalvelussa. Kuntien palveluissa tyypillistä sisältöä alueelta ovat kaavoitusilanne, suunnitelmat sekä vuokrattavissa tai myytävänä olevat tontit ja kiinteistöt.

Kemin kaupungilla on Tonttitori, jossa on tiedot vapaana olevista kaupungin omistamista tonteista. Karttapohjalta pääsee suoraan tonttia koskeviin tietoihin ja saa hakulomakkeen. Palvelussa on myös Tonttipörssi, jossa on yksityisten tarjoamia tontteja.

Kemi.fi -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	2
Palvelutuotannon kehitysaste	2
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	1
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	296 959

Tiehallinnolla on eUrakka-palvelu, jota se käyttää suuressa osassa hankinnoista. Se tallentaa urakkaa koskevan tarjouspyyntöaineiston järjestelmään ja palvelutarjoaja tallentaa tarjouksensa sinne. Toistaiseksi urakoitsija jättää tarjouksen yhteenvetolomakkeen myös paperiversiona.

Tiehallinto.fi -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	4
Palvelutuotannon kehitysaste	2
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	1
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	103 795

3.14 Terveys

Terveys on aihealueena 33 palvelussa. Terveyspalvelujen kirjo on laaja. Toisessa päässä ovat laajat terveyteen keskittyvät tietopalvelut ja toisessa yksittäisten tapahtumien kuten hammaslääkäriajan vahvistus ja laboratoriotulosten tarkastaminen.

Turun kaupungin eTerveyspalveluissa voi mm. varata ajan neuvolasta tai terveysasemalta. Kuntalainen voi ottaa käyttöön tekstiviesti- ja Internetviestipalvelun ja viestiä niiden avulla sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköiden kanssa. HST tai TUPAS tunnustusta edellyttävien palvelujen kautta saa esimerkiksi laboratoriovastauksia hoito-ohjeineen.

Turku.fi -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	6
Palvelutuotannon kehitysaste	3
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	4
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	81 955

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on kehittänyt yhdessä laajan kumppaniverkoston kanssa valtakunnallinen verkkopalvelun TerveSuomi, joka tarjoaa pääsyn hajautetusti tuotettuihin terveyden ylläpidon ja parantamisen kannalta tärkeisiin sisältöihin. Palvelussa on kehittyneet hakuominaisuudet.

3.15 Turvallisuus ja järjestys

Turvallisuus ja järjestys ovat lähinnä valtion toimintaa ja tähän luokitellut 13 palvelua ovat pääosin valtion tuottamia ja lähinnä sisäasiainministeriön hallinnonalalla.

Poliisin palveluissa sähköistä rikosilmoitusta on 2009 muutettu niin, että sen tekeminen vaatii tunnistautumista. Poliisin lupapalveluja ei ole sähköistetty, mutta poliisilla on sähköinen palvelu, jonka kautta voi tehdä ajanvarauksen lupa-asian hoitamista varten.

Poliisi.fi -palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	2
Palvelutuotannon kehitysaste	2
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	4
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	120 789

3.16 Työ, yrittäminen ja elinkeinot

Työ, yrittäminen ja elinkeinot luokan palveluja on 78 verkkopalvelussa. Palvelujen kirjo on mittava, esimerkiksi:

- Yritystoiminnan kehittämisen tuki
- Työnvälitys
- Tuotekehitystuki
- Luvat ja ilmoitukset
- Raportointi yritystoiminnasta
- Viennin edistäminen
- Patentit ja tavaramerkit
- Kansainvälistyminen

Työ- ja elinkeinovoimatoimistojen palvelut www.mol.fi on eniten käytetty julkinen verkkopalvelu. Palvelukokonaisuus on monipuolinen ja sisältää mm. vahtipalvelut ja työnantajille mahdollisuuden ilmoittaa avoimet työpäivät sähköisesti. Työnvälityspalveluja on myös mm. ammattikorkeakouluilla. Valtiolla ja useilla kunnilla on sähköiset rekrytointipalvelut.

Työ- ja elinkeinotoimistojen www.mol.fi palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	10
Palvelutuotannon kehitysaste	4
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	4
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	9 615

Rahoituksen hakeminen Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksesta (Tekes) tapahtuu sähköisellä järjestelmällä. Palveluun rekisteröidytään pankkitunnuksilla. Rahoitushakemuksen jättämisen lisäksi verkkoasioinnin kautta on mahdollista seurata hakemuksen käsittelyä. Tekes lähettää päätökset verkkopalvelun kautta ja myönteisen päätöksen jälkeiset tapahtumat hoidetaan palvelun kautta.

Tekes.fi palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	7
Palvelutuotannon kehitysaste	3
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	1
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	244 757

3.17 Verotus ja rahoitus

Aihealueella on 16 palvelua. Alue menee rahoituksen osalta päällekkäinen edellisen alueen kanssa.

Tärkeimpiä toimijoita ovat veroja ja maksuja keräävät valtion viranomaiset kuten Verohallitus, Tullihallitus, Ajoneuvohallintokeskus ja Viestintävirasto.

Verotuksessa yritykset ja työnantajat ovat keskeinen tietolähde. Kansalainen on pääosin vapautettu verotusta koskevien tietojen keräämisestä ja ilmoittamisesta. Verottaja lähetti vuonna 2008 työnantajille 3,95 miljoonan henkilön verokorttitiedot ja sai sähköisesti 4,45 miljoonan palkansaajan osalta ilmoituksen maksetuista palkoista. Vuoden 2009 alusta esitetyttä veroilmoitusta on voinut täydentää verohallinnon verkkopalvelussa ja täydennettävissä olevien asioiden määrä kasvaa jatkossa.

Verotuksen tiedonkeruu yrityksiltä hoidetaan sähköisesti TYVI-palveluilla ja verohallinnon omalla tiedonkeruulla. Yritykset ja muut työnantajat lähettivät TYVI-palvelun kautta vuonna 2008 yhteensä 3,3 miljoonaa kuukausi-ilmoitusta (arvonlisävero ja työnantajasuoritukset), kun määrä vuonna 2001 oli 0,4 miljoonaa. 72 000 yritystä jätti vuonna 2008 tuloveroilmoituksen TYVI-palvelun kautta. Kaupparekisteri saa nykyisin yritysten tuloslaskelma- ja tasetiedot verohallinnolta.

Verohallinnon ja vakuutusyhtiöiden Palkka.fi on pitkälle automatisoitu ratkaisu, jolla voi hoitaa yrittäjän tai pienen yrityksen palkanlaskennan sekä palkkoihin liittyvien lakisääteisten velvoitteiden laskemisen, maksamisen ja raportoinnin.

Vero.fi palvelun arviointi viitekehyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	7
Palvelutuotannon kehitysaste	4
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	4
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	71 934

3.18 Ympäristö ja luonto

Aihealue on tietokannassa 14 verkkopalvelussa. Aihetta käsitellään kuntien portaaleissa sekä ympäristöasioita hoitavien valtion viranomaisten palveluissa. Tällaisia ovat mm. Ilmatieteen laitos, Metsäntutkimuslaitos, Metsähallitus ja Suomen ympäristökeskus.

Ilmatieteen laitoksen palvelut ovat eniten käytettyjen verkkopalvelujen joukossa. Ilmatieteen laitos on laajentanut maksutonta palvelua niin, että sieltä saa yksittäisten mittausasemien tietoja. Räätelöityjä, maksullisia sääennusteita on eri käyttäjäryhmille.

Ilmatieteen laitoksen palvelun arviointi viitekehyyksen avulla:

Palvelun interaktiivisuus ja palvelukanavien monipuolisuus	8
Palvelutuotannon kehitysaste	3
Verkottuminen, kumppanuudet ja yleispalvelujen käyttö	2
Sähköisen kanavan käyttö ja merkitys (Alexa-sijoitus)	11 658

4 Sähköisten palvelujen kehittämishankkeet

Selvityksessä on mukana 46 kehittämishanketta. Selvitys pohjautuu KuntaIT:n Hanke- ja palvelukartan tietokantaan, joka päivitettiin verkossa saatavilla olevien tietojen pohjalta. Lähtökohta oli, että hankkeella on verkkosivu, josta sitä koskevat keskeiset tiedot löytyivät. On selvää, että kaikki ne hankkeet, joiden olisi tullut olla selvityksen kohteena, eivät näin tulleet mukaan. Synä tähän on:

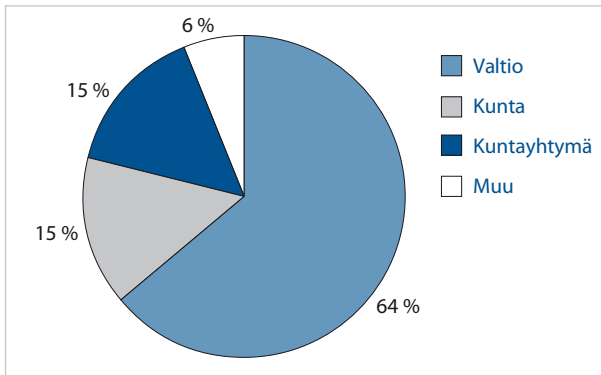
- Kaikista käynnissä olevilla hankkeilla ei ole omia verkkosivuja, eikä niistä välttämättä ole tietoa lainkaan.
- Organisaatiot näkevät ilmeisesti osan hankkeista niin elimellisenä osana omaa normaalia toimintaansa, että eivät näe niistä tiedottamisen tarvetta ennen käyttöönottoa. Välttämättä ei edes perusteta erillistä hanketta, vaan kehitys on osa normaalia toimintaa.
- Ollessaan osa laajempaa ohjelmakokonaisuutta, esimerkiksi EU-ohjelmaa, omaa kansallista verkkosivua ei välttämättä koeta tarpeelliseksi.

4.1 Hankkeet omistajan ja kohderyhmän mukaan

Jokaisella hankkeella on omistaja. Sektoreittain omistajat jakaantuivat seuraavasti:

• Valtio	30
• Kunta	7
• Kuntayhtymä	7
• Muu	3

Kuva 10. Omistajuus

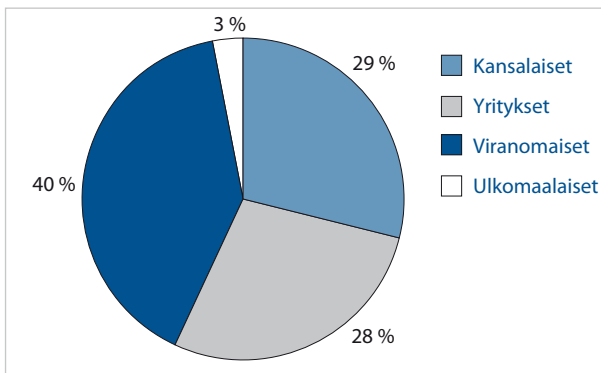

Toimijoiden sijoittamisessa eri sektoreille on noudatettu vastaavaa periaatetta kuin palveluiden vastuuorganisaatioissa (kohta 2.1). Kohtaan muu sijoittuu VTT (Kansalaismedia Somus) ja Lapin Liitto (Lapin tietoyhteiskuntastrategia).

Kehittämishankkeiden kohderyhmät jakaantuivat seuraavasti:

- Kansalaiset: 24 kpl
- Yritykset: 23 kpl
- Viranomaiset 33 kpl
- Ulkomaille suunnatut 2 kpl

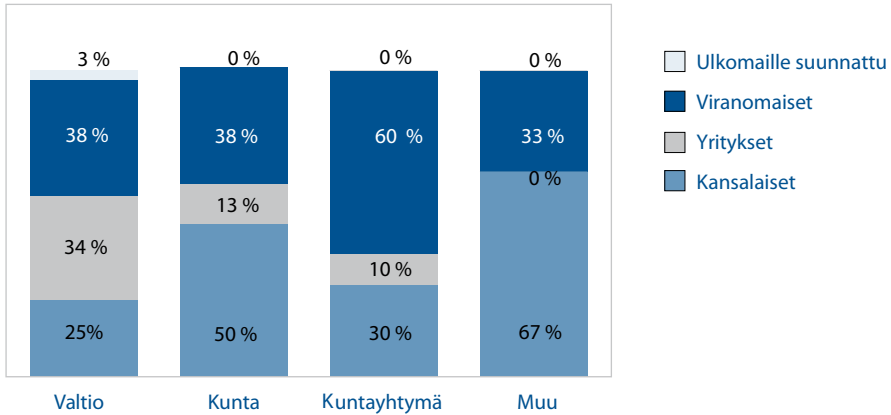
Kuva 11. Kehittämishankkeiden kohdistuminen

Kansalaisia ja yrityksiä palvelevia hankkeita oli yhtä monta, mutta vielä suurempi osa hankkeista tähtäsi viranomaisten oman toiminnan parantamiseen. Ulkomaille suuntautuvia hankkeita löytyi vain 2 kappaletta, Sosiaali- turvan koordinaation sähköinen tiedonvaihto ja Julkisten hankintojen sähköistäminen.

Kuva 12. Hankkeiden kohderyhmät omistajuuden mukaan %

Julkisen sektorin sisäinen työnjako näkyy kohderyhmien osuudessa eri sektoreiden hankkeissa. Kunnat panostavat kansalaisiin ja valtio yrityksiin. Viranomaisilla kohderyhmänä on suuri osuus niin valtion kuin kuntienkin hankkeissa, osuus on selvästi suurempi kuin nykyisissä palveluissa.

5 Hankkeet JHS 145 ryhmittelyn pohjalta

Hankkeita on arvioitu vastaavalla jaottelulla kuin palveluitakin kohdassa 3. Kaikki hankkeet eivät kuitenkin soveltuneet JHS 145 mukaiseen jaotteluun:

Laajat ohjelmat, jollaisia ovat valtiovarainministeriön SADe-ohjelma ja Lapin tietoyhteiskuntastrategia. Ne ovat perustoja, joiden pohjalta konkreettisemmat hankkeet myöhemmin syntyvät ja eivät siksi vielä sovi tiukkaan jäsentelyyn.

Valtiovarainministeriön käynnistämän SADe-ohjelman taustalla on hallituksen talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa 6.3.2009 hyväksymä kannanotto sähköisen asioinnin ja tietoyhteiskuntakehityksen vauhdittamisesta. Ohjelman tavoitteena on edistää julkisen hallinnon sähköistä asiointia siten, että se kattaa vuoteen 2013 mennessä kaikki keskeiset palvelut. Kansalaisten ja yritysten palveluille luodaan yhtenäisesti asiakasrajapinnat eri tahojen tuottamiin julkisiin palveluihin.

SADe-ohjelman johtoryhmä koostuu ministeriöiden, Kansaneläkelaitoksen, Sitran, Tekesin sekä kuntasektorin toimijoiden edustajista. Ohjelman toimikausi päättyy helmikuussa 2014. Ohjelma edesauttaa sähköisen asioinnin ja demokratian palvelukokonaisuuksien kehittämistä ja käyttöönottoa, valtion konsernimaisen tietohallintotoiminnan ohjausta ja johtamisen terävöittämistä sekä kuntien ja valtion tietojärjestelmäyhteistyön organisointia.

SADe-ohjelma edistää julkisen hallinnon sähköistä asiointia toteuttamalla 10–12 sähköisen asioinnin palvelukokonaisuutta. Toteutettaviksi kokonaisuuksiksi on ensimmäisessä vaiheessa, tätä raporttia kirjoitettaessa marraskuussa 2009, nimetty Kansalaisten sähköisten terveyspalvelujen (Oma terveys), Rakenne- ja ympäristön sekä Yritysten työnantajavelvoitteiden sähköisen asioinnin palvelukokonaisuudet. Jo aiemmin päätetyt Oppijan palvelukokonaisuus ja Kansalaisen osallistumisympäristö ovat edenneet esiselvitysvaiheeseen. Loput ohjelmassa toteutettavat kokonaisuuudet valitaan helmikuussa 2010. Tavoitteena on, että ohjelmassa toteutettavat palvelukokonaisuudet ovat käytettävissä viimeistään vuonna 2013.

Lapin tietoyhteiskuntastrategia on laadittu osana Lapin liiton Tietoyhteiskunnan kehittämishanketta ja sen tarkoituksena on ollut jatkaa vuonna 2003 laaditun edeltäjänsä tavoin Lapin tietoyhteiskuntakehityksen suunnan ja tavoitteiden määrittelyä.

Strategian valmistelussa on pyritty kokoamaan alueen keskeisten toimijoiden kuten julkisen hallinnon, kehittämisorganisaatioiden, koulutus- ja yrittäjäsektorin edustajien sekä yksityisten kansalaisten näkemyksiä luomaan laaja ja edustava pohja strategialle.

Demokratiahankkeet, joita on vain yksi eli Kansalaismedia Somus. Siinä tutkitaan, miten sosiaalinen media muuttaa kansalaisuutta, julkisuutta ja osallistumista yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Projektissa kehitetään ja arvioidaan vuorovaikutteisia mediapalveluja sekä uusia toimintamalleja kansalaisten, julkisen sektorin ja joukkoviestinnän yhteistyöhön. Projektin osa-alueet ovat osallistuva kansalaisviestintä, välitön viestintä ja maahanmuuttajaviestintä.

Somus-projekti on syntynyt avoimen ideoinnin kautta Internetissä, ja koko projekti toteutetaan avoimesti sosiaalisen median työkaluja hyödyntäen.

Asiakaspalveluhankkeet, jotka kohdistuvat yleisesti asiakaspalvelun parantamiseen, eivät mihinkään JHS 145 mukaiseen jaotteluun. Näitä ovat Oulun kaupungin Asiakaspalvelukeskusprojekti ASPA ja Uudenmaan erityispalvelut -kuntayhtymän Etätulkki.

Tietojen hallintaa ja hyväksikäyttöä tukevat hankkeet, joita ovat KuntaIT:n TotIT Kuntajohtaminen, Kansallisarkiston Sähköisten aineistojen hallinta SAHA ja Opetusministeriön Tutkimuksen tietoaaineistoja koskeva selvityshanke

Tietotekniset ja – hallinnolliset hankkeet, jotka tukevat sähköisen asioinnin kehittämistä. Näitä ovat Oulun, Rovaniemen ja Kuusamon kaupunkien yhteinen ePohjoisSuomi, Espoon tietohallinnon kehittämisohjelma, KuntaIT:n Toiminnan ja arkkitehtuurin kehittäminen, Sitran Kuntien palvelukeskus, Valtiovarainministeriön Sähköisen asioinnin alusta ja asiointitili (osa SADe-ohjelmaa), valtiovarainministeriön Yhteentoimivuuden kehittämisohjelma v. 2008–2009 sekä VIRTU Virkamiehen tunnistaminen ja käyttöoikeuksien hallinta sekä KuntaIT:n ja Kuntaliiton VIRTUK Kunnan työntekijän tunnistaminen ja käyttöoikeuksien hallinta.

JHS 145 -luokat ja niihin luokiteltujen hankkeiden määrät näkyvät alla olevassa taulukossa. On huomioitava, että yksittäinen hanke saattaa palvella useampaa hankealuetta. Vieressä on prosentuaalinen jakauma, miten tämän hetken palvelut vastaavasti jakautuvat.

JHS 145 Hankealue	Hankkeita	Osuus	Palvelu- jakauma
ASUMINEN	3	7,0	5,9
KAAVAT JA KIINTEISTÖT	2	4,7	2,5
KARTAT JA PAIKKATIETO	1	2,3	3,2
KIRJASTOPALVELUT JA TIETOPALVELUT	0	0,0	6,3
KULTTUURI	3	7,0	4,0
KUNTAINFO	0	0,0	9,5
LAKI JA OIKEUSTURVA	2	4,7	1,5
LIIKENNE	0	0,0	5,1
LIIKUNTA JA ULKOILU	0	0,0	4,2
MATKAILU	0	0,0	2,3
OPETUS JA KOULUTUS	4	9,3	17,2
PERHEPALVELUT JA SOSIAALIPALVELUT	8	18,6	5,9
RAKENTAMINEN	3	7,0	3,4
TERVEYS	7	16,3	6,3
TURVALLISUUS JA JÄRJESTYS	1	2,3	2,5
TYÖ, YRITTÄMINEN JA ELINKEINOT	8	18,6	14,8
VEROTUS JA RAHOITUS	2	4,7	3,0
YMPÄRISTÖ JA LUONTO	0	0,0	2,7

Verrattaessa tämän hetkisten kehityshankkeiden suhteellista JHS 145 mukaista jakaantumaa vastaavaan palveluiden jakaantumaan voidaan todeta:

- Työn, yrittämisen ja elinkeinojen alueeseen kuuluvia hankkeita on eniten ja myös palveluissa ne ovat toiseksi yleisimpiä.
- Opetuksen ja koulutuksen palveluita on verkossa eniten ja myös alueen hankkeilla on merkittävä osuus.
- Perhe- ja sosiaalipalveluiden ja terveydenhoidon kehityshankkeilla on merkittävä osuus, joka on huomattavasti nykyistä palveluiden osuutta suurempi.
- Muilta osin hankkeiden määrät ovat niin pieniä, että vertailua ei ole syytä suorittaa.

5.1 Asuminen

Asumisen hankkeita on kolme, Tampereen kaupungin Kotitori ja T-Seniorit sekä KuntaIT-toimintaan kuuluva Suomen Kuntaliiton Kunnan rakennetun ympäristön sähköiset palvelut (KRYSP). Kaksi ensimmäistä liittyy vanhempien ihmisten kotona asumisen edistämiseen tehostamalla sitä tukevaa tukija palveluntarjontaa ja siitä ilmoittamista. Kuntaliiton hankkeen tavoitteena on tuottaa sähköinen asiointipalvelukokonaisuus, joka tarjoaa kuntalaisille, yrityksille ja viranomaisille asumiseen, rakentamiseen ja muuttamiseen liittyviä palveluja ja tietoja.

5.2 Kaavat ja kiinteistöt

Myös kaavoihin ja kiinteistöihin liittyviä hankkeita paikannettiin kaksi, ympäristöministeriön GISALUn kehittäminen ja Maanmittauslaitoksen Kiinteistöasiakirjojen sähköinen palvelu. Edellisen tavoitteena on parantaa työn tuottavuutta ja laatua sekä yhteistyötä aluehallinnossa kaavoitukseen ja rakentamiseen sekä kulttuuriympäristönhoitoon liittyvissä tehtävissä. Jälkimmäinen liittyy kiinteistöjen kirjaamisasioiden uudelleen järjestelyihin.

5.3 Kartat ja paikkatieto

Hankkeita paikannettiin vain yksi eli edellä jo todettu ympäristöministeriön GISALUn kehittäminen. GISALU sisältää alueellisten ympäristökeskusten maankäyttö- ja rakennuslain kaavoituksesta ja luvista sekä kulttuuriympäristöstä tuottamat paikkatietoaineistot.

5.4 Kulttuuri

Kulttuurihankkeita paikannettiin laajasti tulkiten kolme kappaletta.

Opetusministeriöllä, Museovirastolla, Opetushallituksella ja Taiteen keskusostimikunnalla on yhteinen sähköisen asioinnin hanke valtionavustushakemusten jättämisestä, käsittelystä ja tiedottamisesta. Hanke palvelee hakijoiden lisäksi myös niitä käsitteleviä viranomaisia.

Arkistolaitoksen Sähköisten aineistojen hallinta (SAHA) -hankkeen tavoitteena on parantaa sähköisten aineistojen kokonaisuuden hallintaa. Hankkeeseen kuuluvat tällä hetkellä arkistotoimeen liittyen sähköisen arkistonmuodostuksen,

sähköisten aineistojen säilyttämisen sekä tietopalvelun tehtäväalueet. Hanke edistää olevia palveluita tutustua kokoelmiin digitaalisten aineistojen avulla.

GISALU-kehittämishanke selkiyttää vastuita ja tehtäviä kulttuuriympäristötiedon tuottamisessa eri hallinnonalojen välillä.

5.5 Laki ja oikeusturva

Hankkeita paikannettiin kaksi kappaletta.

Oikeusministeriön tarkoituksena on avata kansalaisille ja viranomaisille vuorovaikutteinen sähköinen asiointiyhteys oikeushallinnon palveluihin. Uudet palvelut tarjoavat sähköisen asiointimahdollisuuden yksittäisen asian vireillepanoa ja käsittelyvaiheen tai ratkaisun/todistuksen kyselyä tai saantia varten tarvittavine oheispalveluineen (mm. tunnistus, käyttäjähallinta ja maksaminen).

Sisäasiainministeriön Poliisiosaston tavoitteena on, että vuonna 2012 kaikki poliisiin myöntämät luvat käsitellään sähköisessä järjestelmässä ja pääosa lupahakemuksista voidaan panna vireille ja maksaa tietoverkon välityksellä.

5.6 Opetus ja koulutus

Hankkeita paikannettiin neljä kappaletta.

Liikenne ja viestintäministeriön Arjen tietoyhteiskuntaan kuuluu Tieto- ja viestintäteknikka koulun arjessa. Hankkeen tavoitteena on tuottaa kouluille ja kuntien opetustoimelle uutta tietoa ja yhdistää osaamista tieto- ja viestintäteknikan ja sähköisen median hyödyntämisessä opetuksessa, opiskelussa ja oppimisympäristöjen suunnittelussa. Hankkeeseen on valittu eri puolilta Suomea 12 kärkikoulua, joissa tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämistä kehitetään. Koulujen hankkeisiin liitetään tieteellistä tutkimusta ja seuranta.

Oulun kaupungin Opetustoimen Tulevaisuuden koulu on opetuksen kehittämishanke, jolla pyritään vastaamana ajan haasteisiin määrittelemällä mitä on 2000-luvun oppiminen ja millaisia ovat 2000-luvun oppilaat ja koulut. Hankkeella haetaan vaikutteita opettajien täydennyskoulutuksen ja opettajankoulutuksen kehittämiseen – luoden hankkeissa uusia käytäntöjä ja skaalattavia malleja kansallisesti ja kansainvälisesti. Hankkeen tueksi luotavilla kehittämisprojekteilla vaikutetaan mm. sähköisen oppimateriaalin ja virtuaalisten oppimisympäristöjen kehittämiseen, tulevaisuuden oppilaan käyttöliittymään sekä kestäväen kehityksen mukaisiin arvoihin. Median hyödyntäminen sekä kehitettävät tuotteet, palvelut ja sovellukset ovat osa kokonaisuutta.

Suomen avoimen lähdekoodin keskus COSSin Avoin koulu-hanke pyrkii tarjoamaan kouluissa ja oppilaitoksissa tarvittavia vapaita ja avoimen lähde-

koodin ohjelmistoja käyttöön ja muodostamaan käyttäjien ja tarjoajien yhteisen yhteisen ja ekosysteemin.

Opetusministeriön sähköisen asioinnin hanke valtionavustushakemusten jättämisestä, käsittelystä ja tiedottamisesta tukee myös opetusta ja koulutusta.

5.7 Perhepalvelut ja sosiaalipalvelut

Hankkeita paikannettiin kahdeksan kappaletta.

KuntaIT-Kohti kumppanuutta -hankkeen tavoitteena on kehittää lapsiperheitä ja nuoria palveleva saumaton sosiaali-, terveys- ja opetustoimen palvelukokonaisuus ilman organisatorisia raja-aitoja. Palvelukokonaisuuteen sisällytetään keskeisiä lapselle tai hänen huoltajalleen sekä työntekijälle suunnattuja sähköisiä volyymipalveluja kuten hakemuksiin, ajanvarauksiin, ilmoittautumisiin, maksamiseen ja viranomaispäätöksiin liittyviä toimintoja hyödyntäen mahdollisimman paljon olemassa olevia ratkaisuja. Hanke on Tampereen kaupungin omistama, ja siihen osallistuvat Tampereen lisäksi Espoon, Kuopion, Lahden, Oulun ja Salon kaupungit seutualueineen, opetusministeriö, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö sekä valtiovarainministeriö.

Tampereen kaupungin Kotitori -hankkeessa kehitettävässä uudessa toimintamallissa keskeistä on koota julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kotiin tuottamat palvelut välittäjänä toimivan palveluintegraattorin piiriin. Näin asiakas saa monipuolisia ja laadukkaita palveluja vaivattomasti ja luotettavasti yhdestä palvelupisteestä. Palvelujen yhdistämisellä pyritään tuomaan ratkaisua erityisesti ikääntyvän väestön palvelutarpeen kasvuun ja muutokseen tukemalla kotona asumista asiakaslähtöisellä tavalla.

Tampereen kaupungin T-Seniorit -hankkeen tavoitteena on parantaa ikääntyvän väestön elämänlaatua sekä varmistaa tehokas ja vaikuttava terveydenhoito ja sosiaalipalvelut erityisesti innovatiivista nykytekniikkaa hyödyntävien tuotteiden ja palveluiden avulla. Se on EU-hanke.

Tampereen kaupunki koordinoi myös KuntaIT:n Kuntien sosiaali- ja terveyspalvelutuotannon tietojohdantamisen kehittämishanketta (SOTE-tietojohdantaminen). Hankkeessa määritellään ja otetaan käyttöön yhteiset reaaliaikaiset sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta- ja suoritiedot kuntien johtamisen tueksi. Tavoitteena on vähentää ylimitoitettua ja moninkertaista tietojen tallennusta sekä nostaa suoritettujen analysoinnin ja hyödyntämisen astetta. Kuntien johdon näkökulmasta hankkeessa tehtävä työ nopeuttaa sosiaali- ja terveystoimen suunnittelua ja päätöksentekoa.

Maistraattien sähköisen asioinnin strategiassa tavoitteena on, että Maistraattien palvelut ovat asiakkaiden käytettävissä sähköisesti ja tiedot integroituvat automaattisesti prosesseihin ja rekistereihin.

Sitran Palveluseteli -pilottihankkeissa luodaan hyviä käytäntöjä ja yleistettäviä malleja palvelusetelin toteutuksesta. Palveluseteliprojektissa on mukana käytännössä neljä toimialaa: vanhuspalvelut, päivähoito, hammashuolto sekä perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido. Palveluseteli on uusi tapa välittää, valita ja käyttää sosiaali- ja terveysalan palveluja. Asiakas saa itse valita palvelutuottajan omien tarpeidensa mukaisesti.

Sosiaali- ja terveysministeriön Sosiaalialan tietoteknologiahanke tukee sosiaalialan omista tarpeista lähtevää tietoteknologian kehittämistä. Hankkeessa kehitetään asiakastietojärjestelmiä. Tähän liittyen yhtenäistetään sähköisten asiakirjojen sisältöjä ja rakenteita sekä asiakirjahallintoa

Sosiaali- ja terveysministeriön Sosiaaliturvan koordinaation sähköinen tiedonvaihto (EESSI) kehittää EU-lainsäädännön edellyttämää sähköistä tiedonvaihtoa eri kansallisten toimijoiden välillä yhteistyössä sosiaaliturvan koordinaatiota varten.

5.8 Rakentaminen

Hankkeita paikannettiin kolme.

Jo edellä viitatussa ympäristöministeriön GISALUn kehittämisessä tavoitteena on parantaa työn tuottavuutta ja laatua sekä yhteistyötä aluehallinnossa kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvissä tehtävissä.

Samoin edellä viitatussa Suomen Kuntaliiton KuntaIT-Kunnan rakennettun ympäristön sähköiset palvelut –hankkeessa (KRYSP) tavoitteena on tuottaa sähköinen asiointipalvelukokonaisuus, joka tarjoaa kuntalaisille, yrityksille ja viranomaisille asumiseen, rakentamiseen ja muuttamiseen liittyviä palveluja ja tietoja. Sähköisten palvelujen kytkemiseksi kuntien toimintaprosesseihin hankkeessa laajennetaan kuntien teknisen sektorin tietopalvelurajapintoja, joita toteutettiin tänä keväänä valmistuneessa Tekesin ja kuntien rahoittamassa KuntaGML hankkeessa. Uudet tietopalvelurajapinnat avaavat rakennusvalvonnan, ympäristötoimen ja opastavien tietojen kuntaprosessien tulokset muiden toimijoiden käyttöön.

Maanmittauslaitos kehittää kiinteistöasioiden kirjaamisen sähköisiä palveluita UKIR-hankkeessa.

5.9 Terveys

Hankkeita paikannettiin seitsemän kappaletta.

TEKESin ohjelman Innovaatiot sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmässä tavoitteena on uudistaa julkisen sektorin järjestämisvastuulla olevaa sosiaali- ja terveyspalvelutuotantoa, edistää palvelujen saatavuutta, laatua ja vaikuttavuutta sekä edistää yritysten liiketoimintamahdollisuuksia alalla. Ohjelman budjetti on 240 miljoonaa euroa.

Kansaneläkelaitos omistaa KanTa – kansallinen terveysarkisto ja siihen liittyvät kansalliset tietojärjestelmäpalvelut –hankkeen. Kansallinen terveysarkisto (KanTa) on yhteinen nimitys terveydenhuollon uusille valtakunnallisille tietojärjestelmäpalveluille, joita ovat eResepti, eKatselu ja eArkisto. eResepti on lääkärin laatima sähköinen lääkemääräys, jonka lääkäri allekirjoittaa sähköisesti ja tallentaa Reseptikeskukseen. eKatselu on kansalaisille tarkoitettu sähköinen palvelu, jossa he voivat internetin välityksellä katsella Reseptikeskuksessa ja sähköisessä potilastietoarkistossa olevia tietojaan. eArkisto tarjoaa terveydenhuollon organisaatioille mahdollisuuden tallentaa potilastiedot keskitettyyn arkistoon.

Lapin sairaanhoitopiirin UULA-projektin tavoitteena on toteuttaa uusilla tavoilla sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden/potilaiden palveluja teknologian avulla. Kehittämistyön keskeisimmät painopistealueet ovat seuraavat palvelukokonaisuudet:

- Virtuaalinen sosiaali- ja terveyspalvelukeskus
- KanTA-palveluiden käyttöönoton koordinaatio ja
- Tietoturva ja tietosuoja.

Useat, jo edellä viitatus hankkeet palvelevat myös terveydenhoitoa. Näitä ovat Kohti kumppanuutta, SOTE-tietojohdaminen, Palveluseteli ja T-Seniorit.

5.10 Turvallisuus ja järjestys

Hankkeita paikannettiin yksi.

Sisäasianministeriön Poliisiosaston tavoitteena on sähköistää poliisin lupapalvelut siten, että vuonna 2012 kaikki poliisin myöntämät luvat käsitellään sähköisessä järjestelmässä ja pääosa lupahakemuksista voidaan panna vireille ja maksaa tietoverkon välityksellä.

5.11 Työ, yrittäminen ja elinkeinot

Hankkeita paikannettiin kahdeksan kappaletta. Useat hankkeista liittyvät julkisten hankintojen tehostamiseen tietotekniikan avulla.

Valtiovarainministeriön kilpailuttamisen välineet -hankkeessa on tarkoitus luoda palvelu, joka olisi kaikkien julkishallinnon yksiköiden käytettävissä heidän tehdessään kilpailutuksia. Se tehostaa kuntien ja valtion yksiköiden hankintaprosessia ja sitä voidaan käyttää eri hankintamenettelyissä hankittaessa sekä palveluita että tarvikkeita. Palvelun tarkoituksena on yhdenmukaistaa tarjouspyyntöjen laadintaa sekä tarjousten tekemistä. Hankkeeseen kuuluu myös erityisesti kuntien ja palveluntuottajien hyvinvointipalvelujen sisältöä, laatua ja saatavuutta kehittävä tietojärjestelmä-kokonaisuus.

PEPPOL on pilottiprojekti, joka luo EU-maille yhteisen sähköisen infrastruktuurin julkisiin hankintoihin. Tavoite on, että tulevaisuudessa kaikki julkiset hankinnat hoidetaan sähköisesti tarjouspyynnöistä laskutukseen asti. Harmonisoinnin ja sähköistämisen myötä erityisesti pk-yritysten osallistuminen muiden EU-maiden julkishankintoihin helpottuu. Hankkeessa on organisaatioita 13 maasta, Suomen vetovastuu on valtiovarainministeriöllä.

Valtiokonttori edistää sähköisen laskun käyttöä valtionhallinnossa ja ottaa myös käyttöön virastoille yhteistä sähköistä tilausjärjestelmää. Valtiokonttorin kilpailuttama valtion tilaustenhallinnan kokonaispalvelu on valtion tilivirastojen, sen alaisten maksupisteiden, tilintekijöiden ja talousarvion ulkopuolisten rahastojen ja Hansel Oy:n mahdollista ottaa käyttöön.

Suomen Kuntaliitto kehittää yhdessä usean muun projektiosapuolen kanssa valtakunnallista KuntaRekry -rekrytointiratkaisua kuntien käyttöön. Se tukee työpaikkailmoitusten luontia, hakemusten käsittelyä, vertailuja sekä sijaisten rekrytointia. KuntaIT-KuntaRekry -hankkeen päätavoitteena on turvata työvoiman saatavuutta kuntasektorille. Rekrytointijärjestelmän käyttöönotto auttaa uudistamaan rekrytointiprosesseja ja vähentää manuaalisen työn määrää. Toisena tavoitteena on tukea kuntien työnantajamaineen kehittymistä ja edistää ammattien houkuttelevuutta.

Luova Tampere -ohjelma synnyttää tamperelaisesta luovasta osaamisesta kannattavaa liiketoimintaa ja työpaikkoja yhdessä pirkanmaalaisten osaajien, yritysten ja organisaatioiden kanssa. Teemoina on luovien toimialojen kehittäminen, innovaatiot ja yrittäjyys sekä vetovoimainen kaupunki. Ohjelma on rahoittanut useita kymmeniä projekteja.

NOVUS on Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) yritys- ja yhteisölinjan tietojärjestelmien uudistamista koskeva hanke. Hankkeessa uudistetaan linjan räätälöidyt tietojärjestelmät, joita ovat kaupparekisterijärjestelmä, säätiörekisterijärjestelmä, tilinpäätösten kuva-arkistojärjestelmä ja yrityskiinnitysjärjestelmä. Hankkeen kulmakivenä on sähköinen asiointi, jossa ilmoitusmenettely uudistetaan asiakkaan käyttöliittymästä varsinaisen rekisteröintijärjestelmän automatisoimiseen asti.

Työ- ja elinkeinoministeriön hankkeessa Hallinnollisen taakan keventäminen tavoitteena on purkaa yrityksille kansallisen lainsäädännön tiedonantovelvoitteista aiheutuvaa turhaa byrokratiaa. Tämä tapahtuu yksinkertaistamalla voimassa olevan lainsäädännön tiedonantovelvoitteita sekä kehittämällä viranomaisasiointia, erityisesti sähköistä asiointia.

Patentti ja rekisterihallituksen YTJ:n sähköisen asioinnin hankkeessa on tarkoitus rakentaa sähköinen ilmoituskanava, jonka kautta asiakkaat voivat ilmoittaa nykyisin paperilomakkeilla ilmoitettavat tiedot kaupparekisteriin, säätiörekisteriin ja verohallinnon rekistereihin.

5.12 Verotus ja rahoitus

Hankkeita paikannettiin kaksi kappaletta.

Suomen tulli pyrkii eTulli -hankkeella tarjoamaan yrityksille niiden tarpeita vastaavia ja kustannustehokkaita tapoja antaa sähköisiä ilmoituksia, mukaan lukien netti-ilmoittaminen. Ilmoitusten käsittelyä nopeutetaan merkittävästi, jolloin turha odottelu ja jonottaminen häviävät.

Verohallituksen hankkeessa Veronsaajien verkkopalvelut määritellään, suunnitellaan ja toteutetaan veronsaajille ja viranomaissidosryhmille suunnatut sähköiset palvelut. Näillä palveluilla tarjotaan tietoja verotulojen seurantaan, talouden ja maksuvalmiuden suunnittelua varten.

6 Liitteet

6.1 Palvelut

Palvelun nimi	URL
Aalto -kirjastot	http://www.jkl.fi/kirjasto/
Aalto-yliopiston virtuaali-opetus	http://www.aaltoyliopisto.info/fi/view/content/opetus
Ajoneuvopuolen sähköinen asiointi	www.ake.fi
Ajoneuvotietojen kyselyt	http://tietopalvelu.ake.fi/AkeAtpJulkWeb/fi/ajoneuvorekisteri/ajoneuvorekisterikyselyt.html
Ajoneuvoveron laskenta	http://asiointi.tulli.fi/mahtiinternet/
Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaku	http://www.haenyt.fi/
Ammattikorkeakoulujen sähköinen haku	www.opetushallitus.fi , www.amkhaku.fi
Ammattinetti	http://www.ammattinetti.fi/c/portal/layout?p_l_id=1.1
Arcada	http://www.arcada.fi/sv
Asuminen-portaali	www.asuminen.fi
Asumisoikeusasunnon hakemus	https://www.asumisoikeushakemus.net/asohakemus/hakemus.tee
Asuntojen hintatiedot	http://asuntojen.hintatiedot.fi/
Avoin Espoo	http://www.espoo.fi/hankkeet/?path=1;28;29;1047;1098
Avoin yliopisto verkossa	http://www.avoinyliopisto.fi/
Bussikortin lataus	https://www7.turku.fi/nettimaksaminen/controllerservlet?toiminto=kirjautumissivu&kieliValinta=FI
eKirjan lainaus	https://www2.helmet.fi/ebook/

Elokuvatietokanta	http://www.elonet.fi/
Espoon kaupungin asiointipalvelut	http://www.espoo.fi/default.asp?path=1;28;11882;11883
Espoon työpaikat ja haku	https://www.tyonhaku.espoo.fi/
Espoon vuokra-asuntohaku	https://elomake.wmdata.fi/modules/form4/show_form.asp?layoutid=E56F2500E98544A790DD4D1326331939
Esteettömät palvelut	http://www.turkukaikille.info/
Etelä-Karjalan maakunta- portaali	http://www.ekarjala.fi/
EU:n aluekehitys- ja sosiaalirahastojen hallinta	www.rakennerahastot.fi ja www.eura2007.fi
eUrakka	finnranet.tiehallinto.fi
Findikaattori	www.findikaattori.fi
Finpron verkkopalvelut	www.finpro.fi
Forssan Seudun Kehittämis- keskus Oy	http://www.fskk.fi/index.php?section=1
HAAGA-HELIA ammatti- korkeakoulu	http://www.haaga-helia.fi/
Hakeminen toisen asteen koulutukseen	https://www.haenyt.fi/
Hanken Svenska handels- högskolan	http://www.hanken.fi/public/
Harrastehaku	http://www.harrastehaku.fi/hh_index.php?kieli=FIN
Helsingin ammattikorkea- koulu	http://www.metropolia.fi
Helsingin kauppa- korkeakoulu	http://www.hse.fi/FI/
Helsingin kaupungin asiointi- palvelut	http://www.hel.fi/wps/portal/Helsinki/Artikkeli?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/Helsinki/fi/P__t_ksenteko+ja+hallinto/Hallinto+ja+talous/S_hk_inen+asiointi/asiointipalveluja
Helsingin kaupungin paikka- tietopalvelut	http://ptp.hel.fi/ptpa/default.aspx
Helsingin yliopiston avoin yliopisto	www.avoin.helsinki.fi
Helsingin Seutu.fi pääkaupun- kiseudun seutuportaali	http://www.helsinginseutu.fi
Helsinki Energian omien tietojen hallinta	https://www2.helsinginenergia.fi/main/default.asp?form=Register&process=Register&pstart=true

Henkilökohtainen eTerveyspalvelu – Turku	http://www.turku.fi/Public/Default.aspx?nodeid=7916
Hyrinet seutuportaali	www.hyrinet.fi
Hämeen ammattikorkeakoulu	http://www.hamk.fi/
Hämeen liitto	http://www.hameenliitto.fi/default.asp?docId=23804
Hämeen seutuportaali	http://www.virpi.net/
Hämeenlinnan kaupunki	http://www.hameenlinna.fi/
Hämeenlinnan seudun kirjastot / Web-Origo Vanajanverkko	http://hameenlinna.kirjas.to/
Hätäkeskusten sivut	www.112.fi
Ilmoitus yleisestä kokouksesta	http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/ECAA618F035AE70BC2256BC3002F41BB?opendocument
Ilmoitus yleisötilaisuudesta	http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/D7D4F9B18EEEF6BDC2256BC3002E7F92?opendocument
Internetin verkkotunnukset	https://domain.ficora.fi/fiDomain/aca.aspx
Itä-Suomen Laboratoriokeskus	https://www.ajanvaraus.fi/kyslab/rms.do?url=kyslab
Itä-Uudenmaan maakunta- portaali	www.ita-uusimaa.fi
Jatkajat.fi	www.jatkajat.fi
Joensuun kaupunki	http://www.jns.fi/Resource.phx/sivut/sivut-jns/index.htx
Joensuun yliopisto	http://www.joensuu.fi/joyindex.html
Julha-hakemisto	www.julha.fi
Julkiset hankinnat	www.hankintailmoitukset.fi
Jyväskylän ammattikorkeakoulu	http://www.jamk.fi/
Jyväskylän sähköinen asiointi	http://www.jkl.fi/asiointi
Jyväskylän yliopisto	https://www.jyu.fi/
Järvenpään kaupunki	http://www.jarvenpaa.fi/
Kaavoituksen, ympäristölupien ym tiedonkeruu	www.ymparisto.fi , tyvi.elma.net
Kainuu.fi	www.kainuu.fi

Kainuun maakuntakorkeakoulu	http://www.kainuunmaakuntakorkeakoulu.fi/
Kajaanin ammattikorkeakoulu	http://www.kajak.fi/suomeksi.iw3
Kajaanin kaupunki	http://www.kajaani.fi/
Kalastuksen hoitomaksut	http://kalastuslupa.smilehouse.com/index.html
Kansainvälinen opiskelijavaihto	www.maailmalle.net
Kansalaisopiston ilmoittautuminen	http://www.hellewi.fi/inari/
Kansallisarkiston verkkopalvelut	http://www.narc.fi/Arkistolaitos/sahkoiset/index.html
Kartat	https://www.karttapaikka.fi/karttapaikka/
KatuKanava	www.katukanava.fi
Kaukolämmön kulutustietojen ilmoitus	https://www.helsinginenergia.fi/kaukolampo/kayttotiedot.html
Kaupparekisterin Roolitietopalvelu	www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/tietopalvelut/roolitietopalvelu.html
Kaustisen seutukunnan matkailupalvelujen varausjärjestelmä	http://www.travel-fi.com/index.php?sivu=stk_esittely&kieli=suomi
Kaustisen seutukunta	http://www.kase.fi/
Keksintöpörssi	www.keksintoporssi.com
Kelan verkkoasiointi kansalaisille	www.kela.fi
Kelan verkkoasiointi työntantajille	http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/170308111639SI?OpenDocument
Kemin kaupungin verkkoasiointi	http://www.kemi.fi/paasivustot/Verkkoasiointi.htm
Kemi-Tornio alueen kehittämiskeskus	http://www.kemi-tornio.fi/joomla/
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu	http://www.token.fi/?deptid=11358
Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu	http://www.cop.fi/index.asp?SubID=1
Kirjastojen yhteistietokannat	http://www.lib.helsinki.fi/kirjastoala/linna/tietokannat.htm
Kirjaston mobiilipalvelut	http://www.kirjasto oulu.fi/palvelut/mobiilipalvelut/

Kirkkonummen kaavoitus-sivusto	http://www.kirkkonummi.fi/prime_350.aspx
Kirkkonummen kunta	http://www.kirkkonummi.fi/
Kokkolan kaupunki	http://www.kokkola.fi/
Kopase.fi - Etelä-Savon aikuiskoulutuksen verkko-palvelu	http://www.kopase.fi/fi/sisaltopalvelu/
Korkeakoulujen seurannan ja arvioinnin tietokannat KOTA ja AMKOTA	KOTA: https://kotaplus.csc.fi/online/Etusivu.do ja AMKOTA: http://amkota.csc.fi:8080/
Korkeakoulukirjastojen kansallinen tiedonhaku-portaali	www.nelliportaali.fi
Kotkan kaupunki	http://www.kotka.fi/index.asp
Koulun ja kodin yhteistyö	https://wilma.edu.hel.fi/
Koulutusnetti	www.koulutusnetti.fi
Koulustilastojen raportointi ja tietojen haku	https://www.data.oph.fi/wera/wera
Kouvolan kaupunki	http://www.kouvola.fi/index.html
Kumppanihakukehityshankkeisiin	www.tekes.fi
Kunnallinen vesilaitos	http://www.helsinginvesi.fi/
Kunnat.net	http://www.kunnat.net/k_etusivu.asp?path=1
Kuntien rekrytointi ja työpaikkainfo	http://www.kuntatyo.fi/index.php
Kuopion kaupungin asiointi	http://www.kuopio.fi/net.nsf/TD/050903144311386? OpenDocument&MenuItem=1.5 http://www.uku.fi/
Kuopion yliopisto	http://www.uku.fi/
Kurssihakuk	http://www.kurssihakuk.fi/showpage.action?locale=fi
Kuusamon asiointipalvelut	http://www.kuusamo.fi/Resource.phx/sivut/sivut-kuusamo/asiointi/index.htm
Kuvataideakatemia	http://www.kuva.fi/portal/
Kymenlaakson ammattikorkeakoulu	http://www.kyamk.fi/
Kymenlaakson liitto	http://www.kymenlaakso.fi/maakunta/
Kysy sairaanhoitajalta	https://palvelut2.tampere.fi/e3/lomakkeet/11/lomake.html

Laboratoriopalvelut	http://www.tykslab.fi/fi/
Laboratoriovastaukset ja hoito-ohjeet	http://www.jarvenpaa.fi/sivu/index.tpl?sivu_id=2838
Lahden ammattikorkeakoulu	http://www.lamk.fi/
Lahden hammashuolto	http://www.lahtihammas.fi/quickcontacts/
Lahden kaupungin asiointi	www.lahti.fi
Lapin liitto	http://www.lapinliitto.fi/
Lapin maakuntakorkeakoulun portaali	http://www.maakuntakorkeakoulu.fi/
Lapin yliopisto	http://www.ulapland.fi/?deptid=24586
Lappeenrannan kaupungin verkkoasiointi	http://www.lappeenranta.fi/?deptid=11167
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	http://www.lut.fi/fi/lut/Sivut/Default.aspx
Laurea ammattikorkeakoulu	http://www.laurea.fi/internet/fi/
Liikeideapankki	www.liikeideapankki.fi
Liiketoiminnan rahoitukseen liittyvät hakemukset	https://online.finnvera.fi
Lipun ostaminen kaupunginteatteriin	http://www.hkt.fi/itu.mhtml
Lohjan kaupungin verkkoasiointi	http://www.lohja.fi/default.asp?sivu=9&alasivu=9&kieli=246
Loimaan asiointipalvelut	http://www.loimaa.fi/kaavakkeita
Luontoon.fi -portaali	www.luontoon.fi
Maanpuolustuskorkeakoulu	http://www.mpkk.fi/fi/
Maataloushallinnon verkko-palvelut	http://www.mmm.fi/fi/index/asiointipalvelut.html
Matka.fi	www.matka.fi
Matkailijapalvelut	http://www.formin.fi/public/default.aspx?nodeid=15732&contentlan=1&culture=fi-FI
Matkalippu tekstiviestinä	http://www.hel.fi/wps/portal/HKL/Artikkeli?WCM_GLOBAL_CONTEXT=/hkl/fi/Liput/Lippulajit/K_nnykk_lippu
Merenkulun verkkopalvelut (Portnet)	http://www.portnet.fi/finnish/

Metsäntutkimuslaitoksen palvelut	www.metla.fi/palvelut/index.htm
Mikkelin ammattikorkeakoulu	http://www.mikkeli.ami.fi/etusivu.asp
Mikkelin kaupunki	http://www.mikkeli.fi/fi/sisalto/index
Museot	www.suomenmuseotonline.fi
Muuttoilmoitus	www.muuttoilmoitus.fi
Nettihoitaja	https://secure.mawell.com/kuusamo/nettihoitaja/
Nuorten Tampere -portaali	
Nurmijärven kunta	http://www.nurmijarvi.fi/fi_FI/
Näkövammaisten kirjaston verkkopalvelu	http://www.celialib.fi/celianet/
Oikeusistimet	www.oikeus.fi
Oma Oulu -verkkopalvelu	www.omaoulu.fi
Omat lähdöt aikataulupalvelu	http://omatlahdot.hkl.fi/omatlahdot/web
Omat lähdöt- aikataulupalvelu	http://www.omatlahdot.fi
Omistus- ja asumisoikeus-asuntohaku	http://www.att.hel.fi/asunnot.asp?c=c_asuntohaku.asp
Online application to Polytechnics in Finland	https://www.admissions.fi/
Opetusaineiston verkko-kauppa	http://www.oph.fi/verkkokauppa/
Opintoluotsi	http://www.opintoluotsi.fi/
Opiskelijan sähköiset palvelut	http://www.uta.fi/nettiopsu/
Opiskelijoiden ja opettajien palvelut	www.lut.fi
Opiskelun ja opetuksen tuen tietojärjestelmä	www.oodi.fi
Oppiva kansalaisverkko	http://www.oyk.fi/
Oulu400 mobiilipalvelut	www.ouka.fi/moppiili/
Oulun kaupungin verkkopalvelut	http://www.oulu.ouka.fi/asiointi/index.html
Oulun seudun ammattikorkeakoulu	http://www.oamk.fi/

Oulun seudun liikennetieto	www.oulunliikenne.fi
Oulun sähköinen rekrytointi	http://www oulu.ouka.fi/tyopaikat/index.asp
Oulun yliopisto	http://www oulu.fi/yliopisto/index.html
Paimion kaupunki	http://213.138.147.170/netcomm/
Palkka.fi	www.palkka.fi
Palvelut Suomeen haluaville opiskelijoille	finland.cimo.fi
Patenttiasioiden verkko-palvelu	http://patent.prh.fi/
Pelastustoimen verkko-palvelut	www.pelastustoimi.fi
Pirkanmaan ammattikorkeakoulu	http://www.piramk.fi/cms/web.nsf
Pirkanmaan sairaanhoito	http://www.tays.fi/
Pohjanmaa.fi	http://www.pohjanmaa.fi/fi/document.aspx?docID=3980&ToCID=2
Pohjanmaan e-palveluportaali	www.pohjanmaa.fi/fi/document.aspx?docID=207
Pohjoisen Keski-Suomen seutuportaali Viisaankivi	http://www.viisaankivi.fi/fi/etusivu/?id=70
Pohjois-Karjala maakuntaliitto	http://www.pohjois-karjala.fi/Resource.phx/maakuntaliitto/index.htx
Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu	http://www.ncp.fi/
Pohjois-Karjalan sairaanhoito	http://www.pkssk.fi/index.asp
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoito	http://www.ppsph.fi/
Pohjois-Satakunnan seutuportaali	http://www.pohjois-satakunta.fi/
Poliisin ja maistraatin ajanvarauspalvelu	https://www.ajanvaraus.fi/isl/rms.do?url=poliisi
Poliisin sähköiset lomakkeet	http://www.poliisi.fi/lomakkeet
Porin kaupungin asiointipalvelut	www.pori.fi
Porvoon kaupunki	www.porvoo.fi
Puolustusvoimien koulutusportaali	http://www.mil.fi/tyojakoulutus/index.dsp

Pysäköinnin maksaminen	http://www.parkit.fi/
Pääkaupunkiseudun kirjasto- palvelut (HelMet)	www.helmet.fi
Pääkaupunkiseudun liikenne- tiedot	http://www.fvh.fi/?q=node/289
Pääkaupunkiseudun sairaan- hoito	www.hus.fi
Raaheseutu Alueportaali	http://raaheseutu.info/web/sa_mainpage/MainPage_main.jsp
RaJuPuSu seutuportaali	http://www.rajupusu.fi/luotsi/rajupusu.htm
Reittiopas	http://www.ytv.fi/FIN/liikenne/etusivu.htm
Rekrynetti	http://www.mol.fi/toimistot/pori/rekrynetti/index.html
Rikosilmoitus	http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/99229D0AF359133DC2256B98004305DA?opendocument
Rovaniemen ammattikorkea- koulu	http://www.ramk.fi/?depid=206
Rovaniemen kaupunki	http://www.rovaniemi.fi/Intro.iw3?lang=fi
Saimaan ammattikorkeakoulu	http://www.saimia.fi/fi-FI/etusivu
Salon kaupunki	www.salo.fi
Satakunnan ammattikorkea- koulu	http://www.samk.fi/
Savonia-ammattikorkeakoulu	http://www.savonia-amk.fi/amk/
Savonlinnaseutu.fi	http://www.savonlinnaseutu.fi/
Seinäjoen alueen seutu- portaali	http://www.seinajoenseutu.fi/
Seinäjoen ammattikorkea- koulu	http://www.seamk.fi/Suomeksi.iw3
Seinäjoen sähköiset asiointi- palvelut	http://www.seinajoki.fi/asiointi/sahkainen_asiointi.html
Seinäjoen yliopistokeskus	http://www.ucs.fi/
Sibelius-Akatemia	http://www.siba.fi/fi/
Sijaisuushaku	http://www.seure.fi/
Sosiaaliturvaetuuksien kysely Soky	www.kela.fi
Sosiaalityön eTori	http://www.laanhallitus.fi/lh/etela/sto/home.nsf/pages/8C745873BE97BF32C2256EAF00274D21?opendocument

Suomen kansalaiseksi -palvelu	http://www.uvi.fi/kansalaiseksi/fin/fi-intro-2.html
Suomen kunnat	www.kunnat.net
Suomen tieteen ja teknologian tietopalvelu	www.research.fi
Suomen Virtuaaliammattikorkeakoulu	http://www.virtuaali-amk.fi/
Suomi.fi portaali	www.suomi.fi
Suupohjan seutuportaali	http://portaali.suupohja.fi/site?node_id=0&lang=fi
Sähköinen lausuntopyyntö	http://www.sttv.fi/
Sähkön hintavertailu ja hintatietojen ylläpito	http://www.energiamarkkinavirasto.fi/
Sää tiedot	www.fmi.fi
Taideteollinen korkeakoulu	http://www.taik.fi/
Tampereen asiointipalvelut	http://www.tampere.fi/asiointi/index.html
Tampereen teknillinen yliopisto	http://www.tut.fi/public/
Tampereen vuokra-asuntohaku	http://www.tampere.fi/asuminen/jarakentaminen/asunnonhankinta/asuntotori.html
Tavaraliikenteen luvat	https://lomake.fi/forms/xml/LH/LHLII004
Tavaramerkkihakemus	www.prh.fi
Teatterikorkeakoulu	http://www.teak.fi/
Teknillinen korkeakoulu – TKK	http://www.tkk.fi/fi/
Terveystieteen tutkimuskeskus -terveystietoportaali	www.tervesuomi.fi
Terveystietokeskus	http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti
Tervolan asiointi	http://www.tervola.fi
Tiedonkeruu yrityksiltä	tyvi.elma.net , tyvi.sonera.net
Tiehallinnon palvelut	www.tiehallinto.fi
Tieteen ja teknologian tietopalvelu Research.fi	http://www.research.fi/
Tietokoneen varaus	https://varaus.lib.hel.fi/default.aspx
Tilastopalvelu	www.stat.fi
Tilastotietojen sähköinen keruu	Tyvi.elma.net , www.stat.fi

Tilinumeron muutos	www.vero.fi , www.suomi.fi/asiointi , http://www.suomi.fi/suomifi/suomi/asiointi_ja_lomakkeet/lomakkeet/vh_7208/index.html
Tullin sähköiset palvelut yrityksille	www.tulli.fi
Tunnistus.fi	https://www.tunnistus.fi/
Turun ammattikorkeakoulu	http://www.turkuamk.fi/public/default.aspx?nodeid=7563&contentlan=1
Turun asiointipalvelut	http://www.turku.fi/
Turun kauppakorkeakoulu	http://www.tse.fi/FI/Pages/Default.aspx
Turun yliopisto	http://www.utu.fi/
Tutkimus- ja tuotekehitystuen hakeminen (TEKES)	www.tekes.fi
Tutkimusrahoitushakemukset ja raportointi	www.aka.fi
Tuusulan kunta	http://www.tuusula.fi/
TV-maksuilmoitukset, muutokset, maksaminen	http://www.tv-maksu.fi/
Työeläketiedot	www.tyoelake.fi
Työelämä- ja rekrytointipalvelut (Lapin yliopisto)	http://www.ulapland.fi/contentparser.asp?deptid=8708
Työelämän kehitysohjelman hakemukset ja käsittely	http://akson.mol.fi/
Työvoimapalvelut työnantajille	www.mol.fi
Työvoimapalvelut työnhakijoille	www.mol.fi
Ulkomaalaisten opiskelijoiden haku (HY)	http://www.helsinki.fi/admissions/index.html
Upcode-palveluhakemisto	http://www.upc.fi/fi/upcode/
Vaalitietopalvelu	
Vaasan sähköinen asiointi	http://www.vaasa.fi
Vaasan ammattikorkeakoulu	http://www.puv.fi/fi/esittely/
Vaasan yliopisto	http://www.uwasa.fi/
Valtiokonttorin extranet virastoille	www.valtiokonttori.fi
Valtion rekrytointipalvelu	www.valtiolle.fi

Valtion säädöstietopankki	www.finlex.fi
Valtion talousraportointi	www.netra.fi
Valtioneuvoston hanke- rekisteri	www.hare.vn.fi
Valvontatietojen raportointi	http://www.valvira.fi/tietopankki/lomakkeet
Vantaan asiointipalvelut	http://www.vantaa.fi/i_alaetusivu.asp?path=1;193
Vantaan työpaikat ja haku	https://www.tyonhaku.vantaa.fi/
Varsinais-Suomen aluetieto- palvelu (Fiale)	http://www.vsshp.fi/fi/valpa
Varsinais-Suomen liitto	http://www.varsinais-suomi.fi/
Varsinais-Suomen sairaan- hoito	http://www.tyks.fi/fi/
VASEK	http://www.vasek.fi/
Vastaus automaattisella liikennevalvontalaitteella kuvatusta rikkomuksesta	http://www.suomi.fi/suomifi/suomi/asiointi_ja_lomakkeet/ lomakkeet/pol_vastaus/index.html
Veneily.fi	http://veps.fma.fi/portal/page/portal/veneily
Verkkolomakepalvelu	www.lomake.fi
Verkkotunnistus ja maksaminen	tunnistus: https://tunnistus.suomi.fi/Login/app maksaminen: https://tunnistus.suomi.fi/Payment/
Veroasiointi	www.vero.fi
Verovelkatodistuksen tilaus	https://www.vero.fi/nc/feedback/verovelkatodistus/verovelka.asp
Vesimittarin lukeman ilmoitus	http://www.helsinginvesi.fi/lomakkeet/umittari.html
Villi Pohjola -portaali	www.villipohjola.fi
Wilma -koulutuspalvelu	Esim. https://wilma.edu.hel.fi/
Virtuaalinen sosiaali- ja terveyskeskuspalvelu	https://www.sosiaalijaterveyspalvelut.fi/
VTJ Omien tietojen tarkistus ja korjaus ja osoitepalvelut	www.vaestorekisterikeskus.fi
Yhdistysrekisteri	http://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri.html
Yliopistohaku	www.yliopistohaku.fi
Yliopistoliikunta	http://yliopistoliikunta.helsinki.fi/yol/web/fi/www/index.do
Ylä-Savon seutuportaali	http://www.yla-savo.fi

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä	www.ytj.fi
Yritysrahoituksen markkina- paikka	www.sitra.fi
YritysSuomi	www.yrityssuomi.fi
Yritysten tunnistusjärjestelmä KATSO	www.yritys.tunnistus.fi
Yrkeshögskolan Novia	http://www.novia.fi/?id=null&menu=null&rmenu=null
Åbo Akademi	http://www.abo.fi/public/?setlanguage=fi

6.2 Hankkeet

Hankkeen nimi	Vastuutaho
Sähköisen asioinnin alusta ja asiointitili	Valtiovarainministeriö
Yhteentoimivuuden kehittämisohjelma v. 2008–2009	Valtiovarainministeriö
KuntaIT: ASPA, asiakaspalvelukeskusprojekti ePohjoisSuomi	Oulun kaupunki, Oulun, Kuusamon ja Rovaniemen kaupungit
Sosiaalialan tietoteknologiahanke	Sosiaali- ja terveysministeriö
Lapin tietoyhteiskuntastrategia	Lapin liitto
Kotitori	Tampereen kaupunki
Espoon tietohallinnon kehittämisohjelma	Espoon kaupunki
Veronsaajien verkkopalvelut	Verohallitus
Valtion hankintojen tilaamisen sähköistäminen	Valtiokonttori
Luova Tampere	Tampereen kaupunki
Sähköisten aineistojen hallinta, SAHA -hanke- kokonaisuus	Kansallisarkisto
KuntaIT: Kunnan rakennetun ympäristön sähköiset palvelut (KRYSP)	Suomen Kuntaliitto
KuntaIT: Kuntien sosiaali- ja terveyspalvelutuotannon tietojohdattamisen kehittämisohjelma (SOTE-tietojohdattaminen)	Tampereen kaupunki
KuntaIT: TotIT – Kuntien tietojohdattaminen	Valtiovarainministeriö
VIRTUK Kunnan työntekijän tunnistaminen ja käyttö- oikeuksien hallinta	Kuntaliitto, KuntaIT

KanTa – kansallinen terveystietokanta ja siihen liittyvät kansalliset tietojärjestelmäpalvelut	Kansaneläkelaitos
Etätulkki	Uudenmaan erityispalvelut -kuntayhtymä
Sähköiset asiointipalvelut	Opetusministeriö
VIRTU Virkamiehen tunnistaminen ja käyttöoikeuksien hallinta	Valtiokonttori
eTulli	Tullihallitus
Sähköisen asioinnin kehittäminen oikeuslaitoksessa	Oikeusministeriö
Sähköisen asioinnin ja demokratian vauhdittamisohjelma (SADe -ohjelma)	Valtiovarainministeriö
Kansalaismedia Somus (Sosiaalinen media kansalaisten ja julkishallinnon väliseen yhteistyöhön)	VTT
KuntalT: Kohti kumppanuutta	Tampere
KuntalT: KuntaRekry	Kuntaliitto
Maistraattien sähköisen asioinnin strategia vuosille 2009–2013	Valtiovarainministeriö
Kiinteistöasiakirjojen sähköinen palvelu	Maanmittauslaitos
Poliisin lupapalveluiden sähköistäminen	Sisäasiainministeriö, Poliisiosasto
Tutkimuksen tietoaineistoja koskeva selvityshanke	Opetusministeriö
Sosiaaliturvan koordinaation sähköinen tiedonvaihto (EESSI)	Sosiaali- ja terveysministeriö
Tieto- ja viestintäteknikka koulun arjessa	Liikenne- ja viestintäministeriö
Tulevaisuuden koulu	Oulun kaupungin opetustoimi
Novus	Patentti- ja rekisterihallitus
YTJ:n sähköinen asiointi	Patentti- ja rekisterihallitus
Yritysten hallinnollisen taakan vähentäminen	Työ- ja elinkeinoministeriö
KuntalT: Toiminnan ja arkkitehtuurin kehittäminen	KuntalT, Tampere, Oulu, Lahti
KuntalT: Kilpailuttamisen välineet	Valtiovarainministeriö
GISALUn kehittäminen	Ympäristöministeriö
Kuntien palvelukeskus	Sitra
Maaseutuohjelma	Sitra
Innovaatiot sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmässä 2008–2015	TEKES
UULA Uudet palvelu- ja toimintamallit Lapissa	Lapin sairaanhoitopiiri
T-Seniorit	Tampereen kaupunki
PEPPOL (Pan-European Public Procurement Online)	Valtiovarainministeriö
Palveluseteli	Sitra
Avoin koulu	Suomen avoimen lähdekoodin keskus COSS (Hermia Oy)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
 Snellmaninkatu 1 A
 PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO
 Puhelin (09) 160 01
 Telefaksi (09) 160 33123
www.vm.fi

3/2010
 Valtiovarainministeriön julkaisuja
 joulukuu 2009

ISSN 1797-9714 (pdf)
 ISBN 978-952-251-020-4 (pdf)

VM:N
 JULKAISUSARJAN
 TEEMAT:

Budjetti
 Hallinnon kehittäminen
 Kunnat
 Ohjaus ja tilivelvollisuus
 Rahoitusmarkkinat
 Taloudelliset ja
 talouspoliittiset
 katsaukset
 Valtion työmarkkinalaitos
 Verotus